



„Mindig szerettem a »Mekkora az esélye annak, hogy az ötös lottón tíz szám variálásával kitöltött huszonnyolc szelvényvel négyesem lesz a vasárnapi sorsoláson?«-féle matekpéldákat, de az igehirdetők beosztásához én nem tudok hozzászólni...”

► Imaheti előkészületek házuk táján – 4. oldal

„Ember lehetsz, aki kapcsolatban van az éggel. Az ég lehajol hozzád, és fölemel. Ő, az emberré lett, emberséges Isten lehajol hozzád, és föl-emel magához.”

► Fölfelé – 9. oldal

„A probléma kezdettől fogva abból adódik, hogy a normatíva – tárgyilagosságot tekintve – legfeljebb a költségek hatvan százalékát fedezi. Ezért vált létkérdéssé az úgynevezett kiegészítő támogatás, melyet az iskolafenntartó önkormányzatok nyújtanak intézményeknek, hogy azok egyáltalán működni tudjanak.”

► Iskolaiügy és politika – 10. oldal

Evangelikus nők 2006-ról ► 3. oldal  
Lelkészavatás Orosházán ► 3. oldal  
Az Evangelikus Hittudományi Egyetem melléklete ► I–IV. oldal  
Évkedvet az Üllői úton ► 11. oldal  
Mese a két testvérrel ► 11. oldal



Narnia krónikái – karácsony óta a magyar moziban is látható a C. S. Lewis-könyv filmadaptációja  
► Írassunk a 11. oldalunkon

## SEMPER REFORMANDA



„Most újból visszatérünk az evangéliomra, amely nem egyféleképpen ad nekünk tanácsot és segítséget a bűn ellen. Isten kegyelme gazdagon árad: először a hirdetés igében, amelyben a bűnök bocsánata hirdetik az egész világnak. Ez az evangéliom igazi szolgálata. Második a keresztség, harmadik az oltári szentség, negyedik a kulcsok hatalma és a testvéri beszélgetés és a testvéri vigasztalás, Máté 18,20: »... ahol ketten vagy hárman összegyűlnek...« stb.”

► Luther Márton: A schmalkaldeni cikkek (Pálffy Miklós fordítása)

## „Itt van Isten köztünk”

„Itt van Isten köztünk. Jertek őt imádni” – e hitvalló buzdítással kezdődnek sokszor istentiszteleteink, és kezdődhetne mindig minden hitépítő, hitmélyítő tevékenységünk. Ez évi egyetemes imahetünkön pedig különösen is aktuális ez a hitvallás és dicsőítésre hívó ének, hiszen a különböző felekezeti krisztusiak világszerte annak megünneplésére és átélésére jönnek össze közös imádságban, hogy Isten, bár spirituálisan, de valóságosan jelen van köztünk.

Erről biztosít bennünket Krisztus maga, amikor ezt mondja: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20) 2006. január harmadik hetében a római katolikus egyház, illetve az Egyházak Világtanácsa tagegyházaik gyülekezeteiben ökumenikus istentiszteletek keretében ez az evangéliumi biztatás a központi gondolat.

Az Isten írott igéjét nagyra becsülő, „tudosan és tiszteletesen” magyarázó protestáns hagyomány Isten üzenetének hirdetésével kifejezi, hogy nem egyszerűen Istenről beszél, hanem maga Isten szól hozzánk. A sokszor használt üzenet kifejezés azonban néha azt sugallja, mintha ő nem volna közöttünk – ezért üzen. De ez nincs így. Krisztus tanítványai Krisztus jelenlétében figyelnek rá, és élik át Istennel és egymással megbékéltetett evangéliumi-kegyelmi állapotukat. Az a teológiai felismerés azonban, amely szerint Isten jelenléte egyedül rajta múlik, megövi bennünket mind attól a tévhittől, hogy ő bármilyen vallási praktikával „mechanikusan odavarázsolható”, mind pedig attól, hogy Istent idealizáljuk eszmévé, tanná; vagy egyszerűen távoli ígéretek degradáljuk. Hisszük, hogy Isten itt van közöttünk, mert ezt ígérte nekünk – ha az ő nevében jövünk össze.

Karácsony közelsége is segít nekünk Isten közelségét újra és újra átélnünk. Karácsonykor testben közel jött, „... és láttuk az ő dicsőségét” (Jn 1,14), de „... az övéi nem fogadták be őt. Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekei legyenek; mind azokat, akik hisznek az ő nevében...” (Jn 1,10–12) Az ökumenikus imahétben Istennek azok a gyermekei gyűlnek össze, akik hisznek az ő nevében. Akik pedig e név jegyében vannak együtt, azok nem maradnak magukban, és nem is csak „távoli üzenetet” kapnak, hanem átélhetik az isteni jelenlét minden áldását.

Természetesen ahogyan a vér szerinti testvérek együttléte is nehézségekkel járhat, így lehet ez talán még inkább a mennyei Atya gyermekeinek együttléte esetében. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a megígért krisztusi jelenlétről bármifajta lelki vagy szellemi kényelmesség okából lemondjunk. Sokféle hagyomány van. Hitbéli különbözőségeink, eltérő történelmi emlékeink és missziós elképzeléseink is zavarhatják, nehezíthetik a testvéri együttléte. De az isteni jelenlétet ígérő név csak egy van, a mi Urunk, Jézus Krisztus neve, „mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetünk” (ApCsel 4,12). Ez a üdvözítő jelenlét a mi nagy egyetemes ajándékunk, amely egyetemes imára, hállára és dicsőítésre hív.

Az újkori ökumenikus mozgalom hosszú utat járt be. Sebket adtak és kaptak még a „legjobb” is ezen az úton. A hozzá fűzött illúziók megfogyatkozása azonban nem jelenti aktualitásának megfogyatkozását. Az pedig kifejezetten öröndetes, hogy az egészségkereső fáradozások megszabadultak a politikai-ideológiai erő befolyásától.

A tanítványok krisztusi egységének lehetősége és feladata az újszövetségi kortól napjainkig érvényes. S ennek abban van jelentősége, hogy a Krisztusba vetett közös hit és hitgyakorlat az ő valóság jelenlétében zajlik. Fontos, hogy ezt a valóság jelenlétet átéljük, és erről egymásnak bizonyítást tegyünk. Éppen azért is, mert a Krisztusban való teljes egységet, az úrvacsorai/eukharisztikus közösséget nem mondhatjuk meg magunkénak. A különbözőség azonban nem abban áll, hogy az egyik felekezet eukharisztiajában „valahol, valahogy” jelen van Krisztus, a másikéban pedig nincs. Az ő valóság jelenlétét mindannyian valljuk, de különbözőképpen értelmezzük. Sokan nem vagyunk még egy asztal körül, de Krisztus és az ő országa – ígérete szerint – ott van körülöttünk, közöttünk és bennünk, ha az ő nevében jövünk össze.

A címként szereplő dicsőítés így folytatódik: „... hódolattal elé állni”. Erről a hódolatról Kálvin János a Római levél 15. fejezete 5–6. verseinek alapján ezt mondja: „Csak akkor dicsőítjük igazán Istent, ha az ő dicsőítésére mindannyiunk szíve együtt érez, és nyelvünk is összecsendül. Tehát nincs oka senkinek sem azzal dicsekedni, hogy majd ő a maga módján megadja Istennek a dicsőséget. Mert ő azzal, hogy nem egyikünket vagy másikat, hanem együttesen mindnyájunkat magához ölelt, annyira összefűzött bennünket, hogy egymásnak kölcsönösen kedvezni tartozunk, ha ugyan meg akarunk maradni az ő kebelén. Csak akkor bizonyíthatjuk meg elhívásunkat, ha nem különülünk el azoktól, akikkel összekötött minket az Úr”. Dicsőítsük tehát Istent azzal is, hogy mivel „egymásnak kölcsönösen kedvezni tartozunk”, az előttünk lévő hét estét az ő nevében összejövünk, rá figyelünk, vele leszünk, és ő mivélünk az esztendő többi napján is és ígérete szerint „minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20).

■ DR. BÓNA ZOLTÁN református lelkész,  
a Magyarországi Egyházak Ökumenikus  
Tanácsának főtitkára

## Orgonaszentelés Budaörsön

► Egy évtizede annak, hogy megalakult a Budaörsi Evangelikus Egyházközség. A fiatal közösség építését Endreffy Géza akkori missziói segédlelkész kapta feladatául. 2003 decemberében a gyülekezet új templomának felépüléséért dicsőítette az Urat, 2006. január 8-án délelőtt pedig a közösség megújult zenei életéért adott hálát Istennek; D. Szabik Imre, az Északi Egyházkerület püspöke ekkor szentelte fel a hangszerek királynőjét.



A SZERZŐ FELVÉTELE

A dunakeszi BKM Orgonaépítő és -javító Kft. által készített kétmanuális, tizenöt regiszteres orgona megszállása előtt a püspök Zsolt 117 alapján tartott igehirdetésében hálát adott azokért a kezdekért, melyek a hangszert megépítették, a szívekért, melyek imádságban hordozták az ügyet, s az adakozókért, akik biztosították az anyagi hátteret. „Dicsérjük hát az Urat – így buzdít mindannyiunkat az ige! Az orgona hangjának missziói hatása, embert formáló, lelket megújító ereje van. A legszebb igehirdetési gondolatokat egy-egy orgonahangversenyen kapom, s úgy érzem, a zene által egy árnyalattal jobb lesz a prédikációm” – vallotta az egyházkerület vezetője. A szentelési ünnep liturgiájában Bence Imre, a Budai Egyházmegye esperese, valamint a gyülekezet lelkésze, Endreffy Géza szolgált.

Az ünnepi közgyűlésen dr. Garádi Péter, a gyülekezet felügyelője javaslatot tett arra, hogy az új budaörsi orgonát nevezzék el „Alázatnak”. Így bármikor megszólal a hangszere, az Isten iránti alázat juthat az eszükbe mind a zenét hallgatóknak, mind pedig az orgonaasztalnál ülőknek.

A kilencszázhatvan síppal megépített orgonát Trajtler Gábor lelkész-organaművész mutatta be. A gyülekezet hallhatta a leghosszabb (2,5 méteres) és a legrövidebb (6 milliméteres) sípot is, valamint a különböző regiszterek hangzásait.

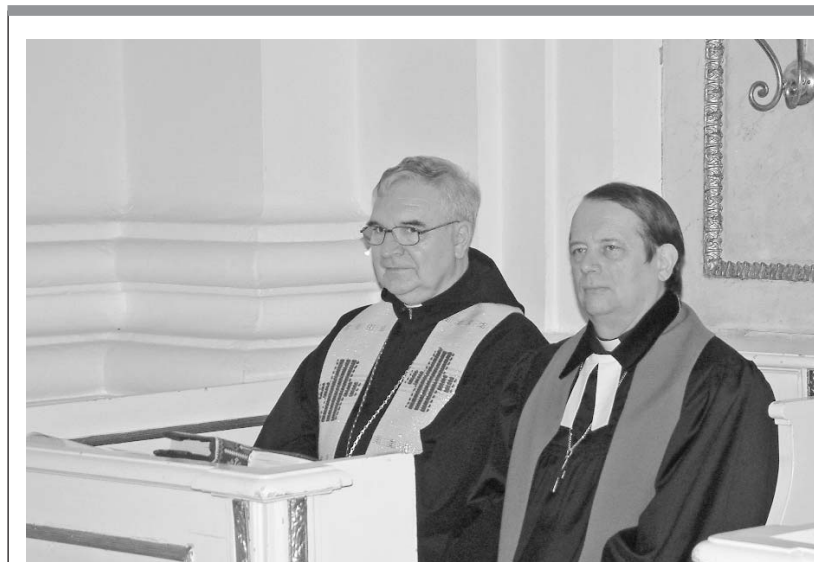
A hangszerépítés költségeinek – huszonnégy millió forintnak – az egyharmadát a város, egyharmadát a gyülekezet, egyharmadát pedig a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma vállalta magára. Ezenfelül az országos egyház hárommillió forinttal támogatta az épít-

tést. Az önkormányzattal fenntartott jó kapcsolatból fakad, hogy a felállított hangszert a Budaörsi Zeneiskola orgona szakos tanulói is használni fogják.

Az együttléten jelen volt Benczúr László, az Északi Egyházkerület felügye-

lője, dr. Győri József, a Budai Egyházmegye felügyelője, dr. Gulyás Kálmán egyházi ügyekért felelős címzetes államtitkár és Wittinghoff Tamás budaörsi polgármester.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR



FOTÓ: BOTTA DÉNES

A papi padban Gáncs Péter püspök, jobbján Várszegi Asztrik pannonhalmi főpápa, aki január 8-án délelőtt igehirdetéssel szolgált a Deák téri templomban, délután pedig „asztali beszélgetésen” találkozott a fővárosi egyházközség evangélikusaival

► A főpáppal interjúnk a 4. oldalunkon

**Az ökumenikus imahét megnyitó istentiszteletére  
január 15-én, vasárnap 19 órakor kerül sor  
a Szent István-bazilikában.**

Szentbeszédet mond dr. Erdő Péter bíboros, igehirdetést tart D. Szabik Imre evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke. (Az istentisztelet liturgiájában az ökumenikus tanács tagegyházaiknak püspökei és vezető lelképásztorai szolgálnak.)

Az istentiszteletre mindnyájukat szeretettel hívjuk és várjuk.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

É L Ő V Í Z

## Szépség

A minap a 3-as villamos megállójában várakozva megakadt a szemem egy anyukán és a kislányán. Az anyuka nagyon fiatal volt, ezért a szemlélő akár azt is gondolhatta, hogy ők ketten testvérek. Ám a gyermek tisztán érthető „nézd, anya!” felkiáltásokkal mutatott rá a világ ezer csodájára s a kettejük közötti viszonyra.

Igen, anya és leánya álltak ott a megállóban. A villamosnak se híre, se hamva sem volt. A kislány óvatosan lépkedett ide-oda, de közben gondosan ügyelt arra, hogy véletlenül se engedje el édes-anya kezét.

Szép pár voltak ők ketten, a fiatal anya s a még fiatalabb lánya. Az anya a távot kémlelte, hogy közeledik-e a villamos, a kislánynak pedig egy plakátról a járókelőkre néző, vastagon kifestett nő képe kötötte le a figyelmét, aki egy erősen kivágott fehérneműt reklámozott. Aztán összetalálkozott a tekintetük. Egymásra mosolyogtak, és ez a mosoly egy kicsit a külvilágnak is szólt, hogy igen, még egy ilyen esős-ködös-rideg budapesti reggelen is lehet vidámnak lenni, ilyenkor is lehet egymást szeretni.

Az anya hirtelen lehajolt a lányához, s zsebkendőjével megtörölte az orrát – de olyan féltő gondoskodással, hogy attól azonnal minden hidegben várakozó szíve megmelegedett. Ahogy a gyermek mellé leguggoló, a sárral sem törődő anyuka finoman elvégezte az orttörítés gyermekek számára sokszor nehézkes műveletét, abba talán még a képen figyelő nőalak is belepirult. Ő ugyanis hiába feszített óriásplakáton, kiszóktett és frissen ondolt hajú, vastagon kifestett arccal egy nagyon csábosnak szánt kombinében – meg sem tudta közelíteni annak az anyának a szépségét.

A kislánya orrát törő anyuka abban a pillanatban ugyanis megtestesítette a természetes nőideált, mely pipercikkek, túsarkok és mélyen dekoltált ruhák harsánysága nélkül is csodaszép. Szép, mert az élet óriásplakátjain hirdetet harsány és mesterkelt szépség helyett természetességet, békességet és harmóniát tud sugározni.

„En majd bekötözöm és orvoslom sebeit, meggyógyítom őket, és megmutatom nekik: milyen kincs az igazi béke” – olvashatjuk Jeremiás próféta könyvében (33,6). Bizony, manapság igazi kincsnek számíthat a legparányibb esemény is, mely csendes békességet nyújt nekünk a harsogó hétköznapokban. Még egy orttörítés is... Ne feledjük a zsoltáros szavát: „...a jövő a béke emberé!” (Zsolt 37,37b)

■ CHLADEK TIBOR

BÓDÁS JÁNOS

## Elé megyek

A hó csendben lebben, nagy lepke-pelyhekben s mindent belep... Fehér lett a sívár, élettelen határ, erdő, berek.

Meddig a szem elér, minden tisztá fehér, de ott maradt (eltakarva, igaz) a szenny, a sár, a gaz a hó alatt.

Vastagon hull reám, csupa hó a ruhám köröskörül. Ím, most hólepetten én is fehér lettem! ...De csak kívülről!

Jön már, Kinek vére megmos hófehérre, elé megyek. Szívem trónjára ül hogy általa belül tiszta legyek.

(A költő Virág a sziklán című, 1982-ben kiadott kötetéből)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – 2Móz 33,17b–23

## Láttuk az ő dicsőségét

A pusztában vándorló nép válságos pillanatai rajzolódnak ki előttünk a vasárnap igéjét megelőző szakaszban. Az Egyiptomból való szabadulás átélése, az utána következő idők csodái nem voltak elegendők ahhoz, hogy legyen hitük, erejük kitartani akkor, amikor egy kis időre úgy tűnt: egyedül maradtak. Mózes távollétében elkészül az aranyborjú, mert szükségesnek érezték valami láthatót, tapinthatót alkotni, valamit, ami magát az Istent hozza a mindennapok valóságába.

Óriásit hibáztak a gondolat gazdái, a megvalósítók, az ötletért lelkesedők, mert nem ismerték fel, hogy nem emberi erőfeszítésen múlik az Istennel való találkozás, a vele való közösség, hanem ő indul, ő közeledik az ember felé. Tetűkkel magukra haragították az Urat. Mózes büntet és könyörög, tisztogat a táborban, Istennel pedig szinte alkudozik: könyörüljön rajtuk, maradjon velük, adjon még esélyt. Igénken ennek a válságnak a végső kimenetelét láthatjuk.

Két rendkívül fontos mozzanat emelkedik ki. Az egyik az ember vágyakozása és a rá adott isteni felelet. Mózesben is él a vágy, amely a táborban maradtakból a bálványimádást váltotta ki: látni akarja Istent. Az Úr pedig nem zárkózik

el. Bizonyos korlátok között, de lehetővé teszi, hogy egy adott pillanatban valamit megtapasztaljon belőle, meglássa dicsőségét. A másik pedig az, amit az Úr a Mózesrel való párbeszédében mond ki: „Kegyelmezek, akinek kegyelmezek, és irgalmazok, akinek irgalmazok.” Ha nem ismerenék a helyzetet, amelyben ez a teljes hatalmat és szuverenitást kifejező mondat elhangzik, talán bizonytalanság, kétség kerítene hatalmába bennünket. Az Úr új esélyt adó megbocsátása azonban sejteti, hogy a korlátlan hatalom a szeretet, a kegyelem hatalma.

Vízkereszt ünnepén és az utána következő időszakban Krisztus dicsőségének a világban való felragyogását ünnepeljük. Ami történt és ami elhangzott Isten és Mózes között, az új szövetségben minden ember számára személyes megtapasztalással lehet. Nem a közvetlen találkozás élményében, hanem abban a bizonyosságban, amelyről János evangélista így tanúskodik: „Az Ige testté lett, köztünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya megszületésének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14)

Láttuk az ő dicsőségét! Hirdetik lassan kezzezer éve, a Lélek ereje pedig kíséri a szót, hogy lássuk meg a betlehemi gyer-

mekben, nagypéntek szenvedő Jézusában és húsvét diadalmas győztesében Isten végtelen szeretetét és hatalmát. Nem kell egy különös, Isten által kijelölt sziklára állnunk, mint Mózesnek, és az élmény sem egyszerű, megismételhetetlen alkalom. Isten hatalmát szüntelenül megtapasztalhatjuk életünk apróbb-nagyobb csodáiban, a bűnbocsánat napról napra megújuló ajándékában, a jövőbe tekintésünk reménységében. Nem kell aranyborjús esetenkedéssel letörpíteni és magunkhoz kötni a végtelent. A Végtelen hajolt le hozzánk, és ölelt magához bennünket, hogy mindig higgyük, tudjuk és érezzük: velünk van életünk minden pillanatában.

A furcsa, első hallásra talán ijesztő, teljhatalmat tükröző mondat valójában örömhír. Már nemcsak sejteti, hogy kegyelmes és irgalmas Istenünk van, hanem a Megváltó egész művére mutat. Kegyelmezek és irgalmazok: ez vált hangsúlyossá. Nem ingat meg annak bizonytalansága, hogy milyen szempontokat érvényesít az Isten, és kinek kegyelmez, mert az egész világ számára adatott a megújulás, az Istenre találás lehetőségége. Senki nincs kizárva, mert nincs előítélet, nincs személyválogatás.

A VASÁRNAP IGÉJE



Isten felfoghatatlan hatalmát, szuverén, megváltoztathatatlan döntését éppen akkor tapasztaljuk meg, amikor lehajolt hozzánk, hogy fölemeljen magához.

A vízkereszti idő továbbviszi karácsony üzenetét, a betlehemi éjszaka titkát bekiáltja a világba. Krisztus dicsősége ragyog a világban, a közénk jött Isten ma is velünk van. Kialudhatnak az ünnep fényei, homályos emlékké fakulhatnak fényes pillanatai, de ez nem fogja kisebbé tenni a Krisztust. Mert ő nem hangulat vagy emlék, hanem valóság. Minden nap felkínálja önmagát, kérésünk nélkül is megmutatja hatalmát. Kegyelme, szeretete változatlan fényvilágít az embereknek, hogy utat, igazi életet és örök jövőt találjanak maguknak.

■ ÖRDÖG ENDRE

Imádkozzunk! Urunk! Köszönjük neked, hogy a múlt időben múlhatatlan szeretettel, mindig megújuló kegyelemmel ajándékoztál meg bennünket. Add, hogy hétköznapjainkban is meglássuk dicsőségét, hatalmadat, gondviselésedet, és a kegyelmet nyert bűnös örömeivel éljük életünket, várva az örök ünnep megérkezését. Ámen.

## Oratio œcumenica

[Lelkés:] Urunk, Istenünk, aki Jézusban arra biztattál minket, hogy könyörgéseinkben bátran és kitartóan keressünk téged, hallgasd meg imádságunkat, és add meg mindazt, ami üdvösséges!

[Lektor:] Könyörgünk a világért, amelyet szépnek és jónak teremtettél, és mindaddig megőriztél, noha bűneink miatt a romlandóság törvényének is alávetted. Kérünk, kegyelmeddel ezután is védj, oltalmazd és újítsd meg a természetet. Áldd meg azokat, akik akaratod szerint fáradoznak, hogy a föld nemzedékeken át lakható maradjon! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk, adj egymás iránti figyelmet szívünkbe, adj több türelmet békétlen közösségeinkbe, adj több alázatot a vezetőeknek, és adj elegendő jószágot az emberi léleknek! Könyörülj a háborús tűzfészkekben élőkön: ne engedd, hogy az átélte nyomorúság miatt el-

keseredjenek, hanem vezesd őket a kiengesztelődés és megbékélés útjára! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki Jézus Krisztusban világosság jöttél közénk, állj azok mellé, akikre a kilátástalanság sötétsége borul! Állj mellénk is, hogy ne csak imádkozhassunk azokért, akik otthontalanok, akik éheznek, vagy más szükségét szenvednek, hanem tenni is tudjunk értük! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki Jézusban megmutattad, hogy hatalmad lecsendesíti a tengert, és a számunkra legyőzhetetlen erők szavadnak engedelmeskednek: légy mindazokkal, akik reménytelenül vívják küzdelmüket a betegséggel és a halállal, vagy kilátástalanul vergődnek a gyász fájalmában! Nyújtsd feljűk megtartó kezdet, hogy hitük bizonyosságot nyerjen: te úr vagy a

halál fölött, és a te kezdeből senki és semmi nem ragadhatja ki életünket. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Atyánk, könyörgünk szent népedért – az egyházért, egyházunkért. Gyújtsd meg bennünk Szentlelked tüzeit, áldd meg köztünk az igehirdetés szolgálatait és a szeretet cselekedeteit. Áldd meg püspökeinket, előjáróinkat, hogy minden döntésük a te akaratodba simuljon! Áldásod kíséreljen minden gyülekezeti munkát, hogy ne önmagunkért, hanem másokért élhessünk! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lelkés:] Mindenható Isten, hallgasd meg néped könyörgését, és hozd el hamar országodat Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mindörökkön-örökké.

[Gyülekezet:] Ámen.

VEGYÜK KÉZBE A LITURGIKUS KÖNYVET 1.

## Biztató bátorítás: bátran mondjuk!

► **Az első tapasztalatokat összegző múlt heti soraim után hadd álljanak itt biztató mondatok. Apró lépések megtételére szeretném bátorítani lelkész testvéreimet, kántorainkat, a vállalkozó szellemű lektorokat és a gyülekezetek tagjait. A liturgikus élet igen sok lehetőséget kínál arra, hogy megismerjük a Szentírást, elmélyedjünk az imádkozó életben, építsük a közösséget, közelebb kerüljünk Urunkhoz. Az alábbiakban, illetve a következő hetekben néhány egyszerű lehetőséget villantok fel.**

Az új Liturgikus könyv alkalmat ad arra, hogy a gyülekezettel folytatott párbeszédében bibliai igék vésődjenek mélyen a szívünkbe, lelkünkbe, értelmünkbe. A három igeolvasás kapcsán (őszövetségi szakasz, epistola és evangélium), valamint az úrvacsorai liturgiával lehetőség nyílik néhány szentírási mondat gyülekezeti szintű megtanulására. Akik félnek minden párbeszédés liturgiaelemtől, azokat hadd szabadítsam fel: ha a párbeszéd mindkét felét a lelkész mondja, és azt konzekvensen használja, természetessé válik a gyülekezetnek. Biztos, hogy jó néhány helyen így lehet elkezdni a tanítást és a bevezetést.

„Áldjuk az Urat, mert irgalmas, / és beszéde megmarad örökké” – hangzik a

kéttagú zsoltársor az őszövetségi olvasmány után. Mondhatja az egésztest lelkész (vagy az igét felolvasó lektor). Megszokja a gyülekezet. Talán egy idő után (meg a hirdetésben, bibliaórán vagy gyülekezeti körlevélben hozzátett információ nyomán) megszokottá válik. A gondolkodóbbak még azt is tudatosítják magukban, hogy az őszövetségi olvasmányhoz pontosan egy zsoltár kötődik. S ha megszokják, akár már magukban is mondják. Innen már csak egy utolsó lépés hiányzik: a lelkész elkezd, a gyülekezet folytatja. Lelkés: „Áldjuk az Urat, mert irgalmas...” – Gyülekezet: „...és beszéde megmarad örökké.” Az egymás erősítését, az egymás hite által való erősödést jelentheti egy ilyen bibliai mondat használata. Ahogy az apostol is leírja: „...mondjatok egymásnak zsoltárokat...” (Ef 5,19)

„Urunk, szentelj meg minket igéddel, a te igéd igazság” – hangzik a levélbeli igeolvasás után. Nem ismeretlen. Nem csak imádságként és a Jézus főpapi imájából vett bizonyágtételként cseng ismerősen. Sok gyülekezetben az alapige felolvasása után minden igehirdetés előtt ezt mondja a lelkész. Mindig szép szokásnak tartottam ezt. Bárcsak általánosan elterjedne, hogy az epistola után felhangzik ez a mondat! S ha ez már magától értetődővé vált a gyülekezet számára, félbe is lehet vágni. Először hangzik a kérés a lelkész szájából: „Urunk, szentelj meg minket igéddel...” majd erre felel a gyülekezet – krisztusi mon-

LITURGIKUS SAROK



datot ismétlő – bizonyágtétele: „...a te igéd igazság.”

A harmadik ilyen páros mondat az evangélium felolvasását követi: „Ez a mai nap evangéliuma! Áldunk téged, Krisztus!” A bejelentés és a Krisztus-dicséret fonódik egybe. A bejelentés nem csak a műfaj megjelölését jelenti, hogy tudniillik a négy evangélium egyikéből olvasunk. Tartalmában örömhír, amely itt, az istentisztelet ezen pontján felcsendül. Ez a mai nap evangéliuma. Az adott napra kaptuk lelki kenyérként, életet jelentő táplálékként. Lehet, hogy első hallásra nem is örömhírként éljük meg, de azért hangzik az igehirdetés, hogy kibontsa, megragadhatóvá tegye számunkra az Isten szeretetéről szóló jó hírt, amely a négy evangélista egyikének tudósításában mint pályában van elrejtve. A bejelentés különös főhajtásra is indít, hiszen itt nem akármilyen mondatok hangzottak el, hanem közvetlenül a tiszta evangélium. Ha pedig szól az Úr, ha hangzik szeretetének jó híre, akkor az kiváltja a dicséret és magasztalás hangját: „Áldunk téged, Krisztus!” Az evangélium a Krisztusban megismert isteni jóságról és kegyelemről tanúskodik. Ezért lehet a Krisztus-

dicséret az egyetlen, igazán megfelelő reakció az elhangzottakra. S ha már természetes, hogy a lelkész így zárja le az evangéliumolvasást, akkor a következő lépés... de ezt már ismerjük. A bejelentésre a gyülekezet magától értőden akár rá is vághatja: „Áldunk téged, Krisztus!”

Hasonló a helyzet az úrvacsorát követő hálaadás bevezető mondatával: „Áldjátok az Urat, mert jó, és örök az ő irgalma.” (Zsolt 106,1 – a régi fordítás szerinti) Mondhatja az egész mondatot a lelkész, s ez nagyszerű indítás arra, hogy a gyülekezet imádságban köszönje meg a kimondhatatlan ajándékot, amelyet Krisztus testében és véreben kapott. Ha következetesen – a liturgia rögzített formájának megfelelően – mindig elhangzik a postcommunio bevezetéseként, akkor a gyülekezet ezt is megtanulja. Milyen nagy segítség lehet – a legkülönbözőbb élethelyzetben –, ha valakiben belülről megszólal egy könyv nélkül tudott bibliai mondat az Úr jóságáról és örökké tartó irgalmáról! S ha a Liturgikus könyv bevezetésénél erre rávilágítunk, akkor már nemcsak a lelkészről hangzó felszólításként ismerjük, hanem saját szájunk által formált (lelkünkbeli fakadó) bizonyosságként is ismétéljük. Lelkés: „Áldjátok az Urat, mert jó...” – Gyülekezet: „...és örök az ő irgalma!” Áldott a lelkész és a gyülekezet, ha egymással ilyen szavakban folytat párbeszédet.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

# Az útkereséstől a megszabadító igazságig

Nánai László Endre lelkészé avatása Orosházán

► **A Biblia gondolatvilága szerint a bölcsesség a spirituális tapasztalatok iránti vágy felébredésével és a legmagasabb rendű ismeret, az Istenről való tudás elkötelezett keresésével kezdődik. „A bölcsesség kezdete az Úr félelme.” A folytatást azonban a megszerzett tudásnak a gyakorlatban való alkalmazása teheti lehetővé. Ez az az út, amelyet Krisztus jelölt ki tanítványainak. Ezért amikor mestere hívására egy újabb tanítvány vág neki ennek az útnak, az mindig örömmel jelent a keresztény gyülekezet számára. Ilyen örömmel gyűlhetnek össze a hívek az orosházi templomban január 6-án Nánai László Endre végzett teológus lelkészé avatásán.**

Az avatás szolgálatát Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke, Ribár János, a Nyugat-Békési Egyházmege esperese és dr. Cserháti Sándor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékének professor emeritusa végezte. Gáncs Péter személyes hangvételű igehirdetésében a napkeleti bölcsek példájával illusztrálta az újonnan avatott lelkész történetét és azt az utat, amely végül elvezette őt a lelkési szolgálat vállalásához. Ők csak egyetlen módon bizonyo-

sodhattak meg arról, hogy elméleti következtetések helyesek: hosszú útra kellett kelniük, hogy megláthassák, a feltételezett helyen valóban megszületett a világ Megváltója. A püspök felidézte a gyülekezet előtt azt a napot, amikor Nánai László azzal kereste fel őt, hogy sokféle sok mindent tanult, de végül arra jutott,

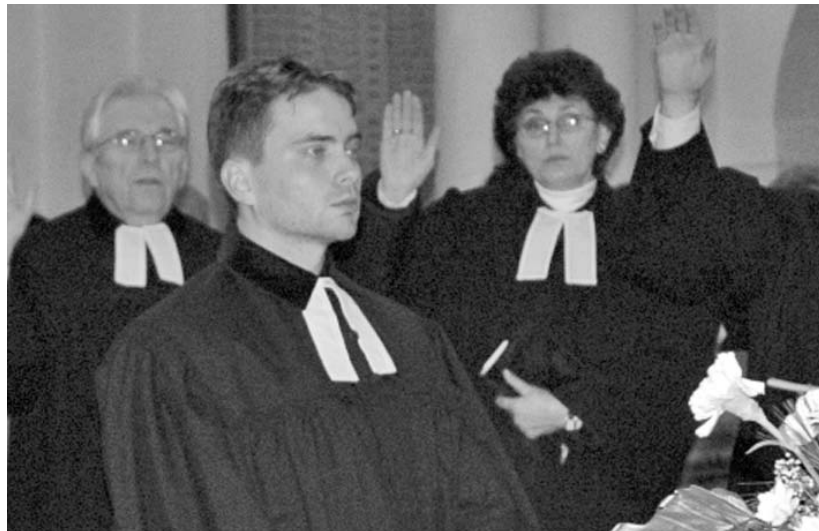


FOTO: NÁNAI CSABA

hogy az igazság felismerése csak akkor lehetséges, ha elméleti tudását a gyakorlatban is kipróbálja.

A teológia iránti érdeklődése már egészen fiatalon kialakult; az ifjúságon, a hit érlelődésének időszakában meghatá-

rozó szerepe volt akkori szegedi lelkészének, a hitben és tudásban egyaránt sokat adó példaképnek, Ribár Jánosnak. Később, teológiai tanulmányai során pedig egy korábbi szegedi lelkész, dr. Cserháti Sándor kísérté figyelemmel – iránymutató teológusi, lelképásztori példájával elől járva – a felkészülését.



László útja a lelkészé avatásig nem volt nyílegyenes és töretlen. Teológusévei alatt és után a saját alkalmasságában való kételyei és belső vívódásai több vargabetűt is eredményeztek a sorsában, melyek külső szemszögből a kereső em-

ber bizonytalan kerülőútjainak tűnnek. Ezeket bejárva a tudás birodalmának sokféle tartományában kutatta önmaga igazságát. E tapasztalatok segítették ahhoz a felismeréshez, hogy az igazság csak akkor lehet felszabadító, ha – saját személyiségén átszűrve – hitelesen megélt és másoknak is átadható életgyakorlattá válik. Tanult nyelveket, bölcsészetet, pszichológiát, filozófiát, jogtudományt, de az értelemadás belső kényszerre és a hitigazságok hívása végül mindig visszaterelte a – több mint tizenegy éven át folytatott – teológiai tanulmányok és az egyházi szolgálat útjára. A keresés és a tudás halmozása nemcsak a szellemi horizontját szélesítette ki, hanem azt a belső bizonyosságot is megérlelte benne, hogy tudatosan dönthesse Krisztus útjának követése mellett.

A hittudományi egyetemen 2000-ban végzett, majd doktori tanulmányokat folytatott négy éven át. Teológushallgatóként Chicagóban, doktoranduszként pedig São Leopoldóban töltött egy-egy ösztöndíjas évet.

Január közepétől első szolgálati helyén esperesi segédlelkészként a lelképásztori-tanítói szolgálat mindennapos gyakorlatában meg tapasztalhatja tudásának valódi értékét, és átadhatja mindazt, aminek az igazságáról meggyőződött.

■ PETRI GÁBOR

## Szerintem...

Fontosnak tartom, hogy a magyar társadalmi élet gazdag palettáján megjelenjenek a liberális színek. Az azonban, amit a kisebbik kormányzó párt választási szlogenjével óriásplakátokon képvisel, ellene mond mindenféle hazai és nemzetközi liberális hagyománynak (Eötvös, Deák, Vázsonyi).

Szívesen felidézük a SZDSZ egyházi iskolában végzett vezetőinek az egykori, mára elfeledett ismereteiket, amelyek nemcsak a világ keresztényiségében, hanem az európai kultúrában is közismertek és mérvadóak: „Jöjjön el a te országod” – így hangzik a pontos mondat. Elfelejtettek volna helyesen ragozni? Plakáton, választási logón furcsa lenne az ilyen hiba. Netán valaki ízléstelen játékot űz? Egy szent szöveget kifecskent a „makulátlan” jelzővel nem illethető napi politika szerint? Esetleg bántani akarja azokat (minket), akik számára kimondottan fájó, sőt a blaszfémia határát súrolja az áthallás: jöjjön el az én országom? Talán provokáció? Evangélikusként értetlenül állok ez előtt... Vagy sajnos túl jól értem?

Dag Hammarcksjöld, az ENSZ egykori főtitkára csúcspolitikusként írta le az – énekeskönyvünkben is olvasható – imádságot: „Jöjjön el a te országod – ne az enyém...”

■ HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

# Evangelikus nőket kérdeztünk...

Mit tervez 2006-ra?

► **Egyházi és világi körökben is gyakran megesik, hogy az év végének közeledtével vagy az új esztendő első napján ki-ki fogadalmakat tesz. Nagy elhatározások születnek, amelyek aztán vagy megvalósulnak, vagy nem. Míg múlt heti számunkban – az „új év, új kezdet” jegyében – férfiakat kérdeztünk, most ismert evangélikus hölgyektől érdeklődünk arról, milyen elképzeléseket és terveket fogalmaztak meg magukban 2006-ra.**

Janskik Ildikó,

a pilisi Izsóppal együtt vezetője:

– Reméljük, hogy régi titkos vágyunk teljesülhet ebben az esztendőben. Nagyon örülnék, ha a finn Pekka Nyman el tudna jönni Magyarországra Jakaranda nevű csapatával, és szervezhetnék nekik egy olyan koncertkörutat, amelyen az Izsóppal együtt lépnének fel. A személyes találkozást azért is tartanám fontosnak, mert Pekkáék példaképet jelentenek számunkra; ők az afrikai dallamokat megszólaltató, Zumpepe című cédéjük „ihletői” is. A közös koncert lenne az alapja a következő albumunknak is, amely – elképzeléseink szerint – élő



koncertfelvételt tartalmazna. Általánosságban véve az a tervünk, hogy minél több gyülekezetbe eljussunk az Izsóppal és az Izsópkával, énekünkkel és zenéinkkel örömet szerezzünk az embereknek.

\*\*\*

Lengyel Anna

rádiós újságíró:

– Mindenekelőtt szeretnék egy kicsit „lelassulni” 2006-ban, mert túl gyors volt a „pörgés” az elmúlt másfél esztendőben. Remélem, folytathatom a 2006. január 1-jétől – számomra ismeretlen, rejtélyes okból – megszüntetett Egy csepp emberség című sorozatot a Magyar Rádióban. A rádió vezetői – az elnök, az alelnökök, főszerkesztők – mindannyian a Kossuth adó legsikere-

sebb műsorának tartották a sorozatot. A hallgatók kedvence volt. Még soha nem fordult elő, hogy egy közszolgálati műsor pénzt is hozzon a konyhára. Az Egy csepp emberség sorozat alapján készült három kötet sokmillió nyereséget eredményezhetett. Sok emberem van még, értékesek, érdekesek... Férjemmel, Rados Péterrel az idén három könyvet is megjelentetünk a Kairosz Kiadó segítségével: egyet-egyét Duray Miklós-



ról, Hidvégi Mátéről és dr. Tulassay Tivadarról. Ebben az évben is eleget kell tennünk sok-sok meghívásnak, hiszen az adventkor megjelent könyvünk kapcsán – Egy cseppben az ember – Lengyel Anna leveleskönyve – országszerte egyre több városban várnak bennünket. Nem lehet mindig „ezerrel” élni, ez amúgy sem normális! Hiszen mindennap azt imádkozom: „Legyen meg a te akaratod!”

\*\*\*

Polgár Rózsa

Kossuth-díjas textilművész:

– Karácsony előtt egy héttel érkezünk haza – egy év után – a férjemmel, D. dr. Harmati Béla püspökkel a németországi Wittenbergből, úgyhogy először is a lakásunkban kell rendet tennünk. Az otthonteremtés mellett felkérések sokaságának kellene eleget tennem ebben az esztendőben is, több, más alkotókkal közösen rendezendő kiállításra hívtak meg. Például az Oroshá-

zi Városi Képtár életmű-kiállítást rendez a tavasszal.

Az egyéni terveim között az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójára való emlékezés szerepel, a történeteknek a magam eszközeivel szeretnék emléket állítani. Igaz ugyan, hogy ebben a témában korábban már elkészítettem Szabadság című munkámat, de most egy másik „56-os terven” dolgozom; már körvonalazódott a fejemben, hogy mit is szeretnék megvalósítani. Emellett az elvégzendő feladatok sorát gyarapítja az is, hogy továbbra is tagja vagyok a Képző- és Iparművészeti Szövetségének. Idén le-



szek hetvenestendős, de még dolgozom, amíg Isten és az erőm engedi.

\*\*\*

Tátrai Zsuzsanna,

az MTA Néprajzi Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa:

– Tavaly 250 éves a konfirmáció Magyarországon címmel szerveztünk egy kétnapos konferenciát a néprajz iránt érdeklődők számára. Ebben az évben nyáron, június 28–29-én szeretnék egy újabb tanácskozást tartani, ezúttal a pünkösdről. Et-



től a rendezvénytől függetlenül személyes terveim között is ennek az ünnepnek a feldolgozása szerepel. Szakdolgo-

zatomat 1968-ban ugyanis a pünkösdi szokásokról írtam, és azóta is gyűjtöttem az anyagot ezzel a témával kapcsolatban. Egy kényszerpihenő – lábtörés – tette lehetővé számomra, hogy rendezem és rendszerezem a jegyzeteimet. Remélem, hogy hamarosan könyv formájában is napvilágot láthat e munkám a Néprajzi tanulmányok című sorozatban. A további tervek között szerepel a tanítás – egyebek mellett az Evangélikus Hittudományi Egyetemen is –, valamint egy számítógépes szokáskatalógus elkészítése, amelyet majd a világhálón olvashatnak az érdeklődők.

\*\*\*

Kovácsné Tóth Márta

vönöcki lelkész:

– Az egyre táguló köröket legbelül kezdve, igyekezem családomat okosan szeretni és jól táplálni testüket-lelküket. Gyülekezeti lelkési munkám központjának a lelkigondozást tartom, ezért tovább kutatom a lélek titkait, hogy érzékenyebb és „lelkesebb” segítő lehessék.

Az év legnagyobb gyülekezeti eseménye az ifjúsági színjátszó és önismereti kör megalapítása lesz. Hétfalusi csángó testvérgyülekezetünk küldöttségét – immár hedszer – a nyárra várjuk nagy szeretettel. A falu alpolgármestereként a jogosság és az irgalmasság harmóniájára törekszem. Az egyháznak a falu iránti felelősségét bel- és külföldi konferenciá-



kon gondolom tovább. A Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Missziói Irodája agrárszociális kérdésekkel foglalkozó tanácskozást szervez Monoszlón, erre meghívtak engem is. Ezenkívül részt veszek az Egyházak Világtanácsának városi és vidéki missziójában – kelet-közép-európai képviselőként – az éves munkáulésen.

Szenvedélyes kertészként pedig már rendeztem a vetőmagokat, hogy mire jön a kikelet, kezdődhessen odakint is a munka...

\*\*\*

Völgyessy Szomor Fanni

előadóművész:

– Kedves és egyúttal komoly feladatomnak érzem, hogy 2006-ban is Isten szeretetét hirdessem dalaimmal az embereknek. Előadóművészként ezt kizárólag magas színvonalú produkcióval tudom elképzelni, tehát a próbákban, a felkészülésben az idén sem lesz hiány. Jó lenne még több emberhez eljutni, hogy muzsikámmal rávezethessem hallgatóimat: van értelme az életüknek, hogy fontosak, értékesek.

Koncertjeim eddig ingyenesek voltak, és szeretném, ha ez így lenne a jövőben is – ennek megvalósítása szintén sok munkát igényel. Tavasszal egy nagyobb jótékonyági koncerttel egyaránt szeretném segíteni az Esztus-ház leendő lakóit és támogatni a ház befejezését. Januárban Szatmárban és Nagyváradon koncertezem Szerelm emléke című lemezem



anyagával; e koncertekre adományként saját CD-imet viszem.

Mindezekkel egy időben új CD-m – amelynek a megjelenését karácsonyra tervezem – írásába és elkészítésének a megszervezésébe is belekezek. Saját produkcióm mellett You and I nevű zenekarommal is sok koncertet tervezünk. Áprilisban legutóbb megjelent CD-nk akusztikus változatát vesszük fel.

A lap olvasóit is szeretettel várom a koncertjeimre, melyekről a www.fanni-net.com oldalon találhatnak bővebb információt.

■ Lejegyezte: GAZDAG ZSUZSANNA

CSAK SEMMI PÁNIK!

## Imaheti előkészületek házunk táján

– Szervusz! Igen, már én is akartalak keresni. 15-től 22-ig. Füzetet én már szereztem. Persze, ahogy tavaly is volt... – hallom a szomszéd helyiségéből. Megszoktam már. Alighogy elhallgat az angyali kar, kialszik a betlehemi üstökös, elmondja a karácsonyi verset a legkisebb falu legkisebb hittanosa is, a szekrénybe kerül a kehely az utolsó nagyünnepi úrvacsoráztatás után – vagyis amikor mindenki azt gondolná, hogy végre nyugalom van az egyházak környékén, a lelkesítő dolgozószobában nem áll meg az élet. Sőt! Kezdődik a keresztények nagy tömegét megmozgató sorozat, az ökumenikus imahét, pontosabban annak előkészítése. Édesanyám éppen egyik református kollégánójával tervezi és szervezi is a januári istentiszteleteket.

– Hát, nálam tizenegykor. A földvári van kilenckor. Őket nem tudom, talán hamarabb kezdik, mert amikor én megyek, akkor nincs egy bicikli sem a templom előtt... – folytatódik az eszmefuttatás. A feladat nem könnyű. Időnként nekem is gondolkodnom kell, hogy fel tudjam térképezni Dél-Békés „ökumenikus kapcsolatszerzőt”: falunkba a szomszéd városból jár a református lelkész és egy másik községből a római katolikus plébános. Ez utóbbira tekintettel évek óta közősek a két település imaheti alkalmi. (Lám-lám, amint ketten vagy hárman összegyűltek, nemcsak felekezeti, hanem településközi alkalmi is vált a sorozat.) Abba a faluba viszont egy harmadik községből jár szolgálni egy másik evangélikus lelkész. Az édesanyámhoz tartozó két másik településen is lesz ökumenikus áhítat, oda viszont megint más településről jár át a plébános és a református lelkész, akinek telefonhívásával kezdődött a mai nap... Összesen tehát négy falu hat lelkészről és egy hét alatt legalább nyolc istentiszteletről van szó. A helyzetet bonyolítja, hogy e lelképásztorok többsége ellátja más gyülekezetek gondozását is, ahol szintén készülnek a hívek az imahétre. Végül pedig megemlítem a szervezés legfőbb akadályát: lehetőleg mindenki szeretne ott lenni minden alkalmon. Kérdés azonban az is, hogy a – hétköznapokon dolgozó, egyetemeken vizsgázó – falusi kántorok számára melyik időpont a legmegfelelőbb. A nagyvárosi lelkészek talán el sem tudják képzelni, hány telefonhívásba kerül mindezt lebonyolítani.

– Nem probléma. Majd ott találkozunk. Köszönjük szépen. A legfontosabb, hogy meg tudjuk tartani az alkalmakat... – Ja, persze! Az idén azért is várjuk izgalommal az imahetet, mert a felsorolt szolgálattelvők közül az egyik plébános pár hete került egyházközségeibe, és még nem találkozott protestáns kollégájával. A szervezés nagy úr: félperces telefonos ismeretség után – félretéve minden felesleges „egyházdiplomáciai” szabályt – már szervezik is az istentiszteletet, egyúttal a fiatal pap meghívja szolgatársait egy ismerkedő vacsorára.

– Én vagyok ismét. Beszéltem vele. Nagyon kedves, lelkes, szimpatikus. Mindenben benne van. Meghívott vacsorára is. Ő legalább három-három istentiszteletet javasolt mindkét faluba. Akkor azt beszéljük meg, hogy ki hol lesz. Tavaly én voltam nálad, akkor most ő legyen nálad az egyik helyen, amott pedig ő lesz nálam, én meg megyek hozzá amott... Várj! Kezdem még egyszer. Irjad! – A következő napirendi pont ugyanis annak eldöntése, hogy ki hol prédikál. Erre három íratlan szabállyal szolgál a térség „ökumenikus szokásjoga”: az útnak – jelen esetben a plébánosnak – feltétlenül mindkét településen szószerző kell állnia. Senki ne hirdesse az igét saját templomában, de ott se, ahol tavaly hirdette. Mindig szerettem a „Mekkora az esélye annak, hogy az ötös lottón tíz szám variálásával kitöltött huszonegyes szelvényvel négyesem lesz a vasárnapi sorsoláson?”-féle matekpéldákat, de az igei hirdető beosztásához én nem tudok hozzájárulni...

– Jó napot kívánok! Az előbb beszéltem... Ja, te vagy az. Virág? Azt hittem, a plébános hívom. Akkor újra tárcsázok. Bocs. Majd hívlak. – Lassan elérkezünk az NDK turmixgép levehető ajtajának esetéhez – azzal a különbséggel, hogy nem nálunk csörög a telefon, hanem édesanyám tárcsázza a környék lelkési hivatalainak számát. Idővel kialakul négy istentisztelet időpontja, sőt arra is fény derül, hogy kinek a prédikációját hallhatjuk két faluban. A másik négy alkalom megszervezése már csak fél órába és négy telefonhívásba kerül. Megtudom, hogy közös megegyezés alapján 2007-ben két hétre bővítik a sorozatot, hogy falunként ne csak két napig élhessük meg a közösséget. Mélyet sóhajtok, amikor hallom:

– Várj! Az öt óra jó? Nem? Akkor négykor? Jó, négy óra, nálunk. Akkor hívom, mert vele öt órában állapodunk meg. – Most épp azt beszélük meg, hogy mikor beszélük meg az estek liturgiáját és a választott igéket. Pörögnek a noteszlapok, kattognak a kerekék a lelkipásztori fejekben, futnak a másodpercek a telefonközpont számlálóján... Én pedig odaülök a számítógéphez, bekapcsolom, és automatikusan szerkesztem a plakátot, hogy a gyülekezeti tagok is megtudják: ismét lesz imahét...

Milyen jó, hogy nemcsak a sérülékeny telefonhálózat, a feledékeny lelkipásztori memória, hanem a Szentlélek is működik ezekben a napokban!

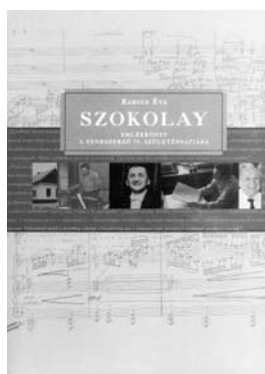
Az erősítés pedig ráfér a szervezőkre. Ugyanis többek között nem tisztázták azt, hogy sikerül-e felfűteni a földvári katolikus templomot, hogy ki menjen el autóval az idős nénikért, hogy hozzon-e palástot magával a református lelképásztor, hogy mikor pótolják a szerdai konfirmandusórát, és mivel kínáljuk meg a testvéreket az istentisztelet utáni agapén...

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

## Szokolay-életrajz

A budapesti Fészek Klubban Jókai Anna mutatta be nemrég azt a kötetet, amelyet Radics Éva – a grazi zeneművészeti egyetem tanára, Szokolay Sándor egykori tanítványa – a zeneszerző 75. születésnapjára állított össze. A könyv első része gyönyörűen összefoglalt életrajzot tartalmaz. Áttekinti a zeneművész életének, zenepedagógusi, zeneszerzői pályafutásának minden jelentős mérföldkőjét. A függelékben Szokolay műveinek a jegyzékét is megtalálhatjuk. Ahogyan az ünnepelt köszönő szavaiban elmondta, Radics Éva tulajdonképpen elvégezte helyette az életmű összegzésének feladatát.

A könyv további részét írók – levelek, visszaemlékezések – teszik ki. Ezeket a dokumentumokat a kötet szerkesztője több mint egy év alatt gyűjtötte össze azokról, akiket felkért a közreműködésre. Százán írtak, közismert nagyságoktól a hétköznapi kisemberig. Száz egyéniség, százféle megnyilvánulás, egyben mégis közősek: soraikkal, gondolataikkal mindannyian tiszteltük, nagy-



rabecülésüket, szeretetüket és jókívánásaikat fejezték ki az ünnepeltnek.

Szokolay Sándor a mainál nehezebb időkben is nyíltan vállalta, hangoztatta evangélikus kötődését. Hittestvéri szeretettel, szívből kívánjuk, hogy kísérelje tovább életét Isten áldása!

■ FÜRST ENIKŐ  
Szokolay – Életrajz a zeneszerző 75. születésnapjára. Szerkesztette Radics Éva. Kairosz Kiadó, Budapest, 2005. Ára 390 Ft.

## Reménység illúziók nélkül

Beszélgetés dr. Várszegi Asztrik püspökkel, bencés főapáttal

HAFENSCHER KÁROLY: Püspök úr, főapát úr, Krisztusban kedves testvérem! Örömmel vártunk Deák téri gyülekezetünkben mind a délelőtti igei hirdetésre, mind a délutáni asztali beszélgetésre. Köszönjük, hogy elvállaltad ezt az interjút is. Délelőtt Ézsaiás próféta vigasztaló szavát tolmácsolád, délután a mai keresztény ember életének titkát és az ökumené jelenlegi helyzetét vázoltad fel.

Rátérve konkrét kérdéseinkre, elsőként a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia friss körlevelével kapcsolatban érdeklőünk. Mint az egyik aláírója, hitelesen tudsz beszámolni a körlevél szándékáról, valamint a magyar világi és egyházi médiumok reakciójáról. Azt szeretném, ha a diagnózis lényegével együtt megszólaltatnád a terápia is a reménység jegyében: mit jelent a megújulás az egyházon belül, és hogyan segítheti ez társadalmunk egészét?

VÁRSZEGI ASZTRIK: A püspöki konferencia körlevelének szándéka és célja az volt, hogy mindenképpen bátorítsa a keresztény, katolikus híveket, hogy éppen

kik vagyunk, mennyire telik erőnköböl. Azt gondolom, hogy a megújulásnak – ami az egyház hajtómotorja, hiszen a Lélek hajt bennünket a megújuláshoz – pontosan abban van az ereje, hogy nem restaurálni akarunk, hanem megújítani, innoválni. Megújítani ugyanazt az örömhírt a megváltozott körülmények között, meghirdetni ugyanazt az evangéliumot: tehát nem a régi kereteket kell visszaállítani valamiféle nosztalgiaival az iránt, ami nem jöhet vissza soha már, hanem Isten igéjével mindig frissen és időszerűen kell válaszolnunk a felvetődő kérdésekre. Erre a megújulásra a mi egyházainknak mindig – így most is – megvan a komoly esélyük.

H. K.: Az jut eszembe, hogy a bencések hosszú történetük folyamán mindig megtapasztalták a „megnyesett fa újra kizöldül”, és egy nehéz korszak után, esetleg a felszámolás közelében, még mindig lehetséges a megújulás, ahogy Monte Cassinóról, a bencések fellegvá-



FOTO: BOTTA DÉNES

a reménytelenségben vagy a nagyon nehéz helyzetekben ne csak aggodalmunkat fejezzük ki, hanem aktivitásra bátorítsuk a hozzánk tartozókat. (A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia január elseji körlevele „nyitotta meg” a nemzet lelki megújulását meghirdetett imaévet. – A szerk.) A keresztény ember számára a cselekvés az Isten útjának megtalálása, azon való járás és aktív életfolytatás. A tevékeny szeretet nemcsak hittestvéreinkre irányul, hanem felebarátainkra általában. A keresztény cselekvő élet titka, hogy keresse Isten jelenlétét, és töltődjék fel abban. Ez legyen az erőforrása ahhoz, hogy személyében, családjában, az egyházban és az adott közösségben, amelyben él és dolgozik, a megújulás és a reménység hordozója tudjon lenni. Találja meg a módját, hogyan segíthet embereknek, távoli és közeli környezetének. Vigasztaló „Isten-tapasztalatot” szerezve tegyen tanúságot, és adja tovább másoknak is a kapott szeretetet.

H. K.: Terjesszük ki ezt a kérdést és feladatvállalást országhatárainkon túlra is. Tény, hogy a rendszerváltozást követő tizenötödik-tizenhatodik évben a kelet-közép-európai volt szocialista országokban sok a csalódottság. Mindnyájunk kérdése: hogyan lehet keresztény szolgálattal valójában reménységet hirdetni a jövőben is – a sok mindenben csalódott emberek társadalmában?

V. A.: Közös vonás, hogy a posztkommunista országokban a változás, a felzárkózás után hihetetlen örömmel, boldogsággal, várakozással fordultunk az új helyzet felé. Közös volt az örömmünk a szabadság megtapasztalásában. De minél messzebb távolodunk a létező szocializmus világtól, annál inkább látjuk azokat a fogyatékoságainkat, amelyeket egykor „sebeként” szereztünk.

Most úgy tűnik, hogy tizenöt-tizenhat évvel ezelőtti saját helyzetünket és feladatunkat nem tudtuk valójában felmérni, és inkább vezetett bennünket az egykori „egyházkép”, mint a valóság és az, hogy

ról olvastam, hogy a rend történetének folyamán hétszer is meg kellett újulnia. Ezt el lehet mondani a magyar bencés rendről, a Szent Márton hegyi, pannonhalmi monostor történetéről is.

V. A.: Valóban az a Monte Cassinói jelmondat, hogy „succisa virescit”, „a megnyesett fa újra kihajt”. Ez is ézsaiási idézet. A közelmúltban gyakran emlegetett vigasztaló szó volt.

H. K.: Térjünk át a párbeszéd, a felekezeti közötti dialógus kérdésére. Vajon folytatódik-e a 21. században az előző évszázadhoz hasonlóan a római katolikus–evangélikus dialógus? A Dominus Iesus irat kijelentése szerint hivatalosan már nem testvérekről beszéltek, ha protestánsokról van szó, hanem barátokról. Így már nem a De Oecumenismo vatikáni dokumentum körébe tartozunk, hanem a Nostra aetate körébe, ezért csupán a barátság jegyében folytathatunk dialógus helyett diapraxist?

V. A.: Ha egész glóbuszunkat tekintjük, azt kell mondanom, szükségszerű, hogy a keresztény felekezetek között folyjék a párbeszéd. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a világvallásokkal folytatott párbeszéd nehézségeit tekintve ez a mi belső vitánk szinte elenyészőnek mondható. Természetes azonban, hogy továbbra is dolgoznunk kell azért, hogy elérjük az egységet. Emberi bizalmunkat erősíti, hogy a II. vatikáni zsinat visszavonhatatlanul elkötelezte magát az ökumené ügyében. XVI. Benedek pápáról feltételezzük, hogy ő mérsékelten halad, mert ismerjük a gondolkodásmódját, de ha valakinek, úgy neki – mint aki igazán jól ismeri a német reformációt – tudnia kell, hogy valójában mit jelent egyházunk számára ez a „seb”. Nem feleldhetjük, hogy az egykori Ratzinger bíboros kiválóan képzett teológus. Csak a reményemet fejezhetem ki, hogy ő is egyre inkább meg akarja gyorsítani az ökumenizmus tempóját, hiszen ő is tudja, hogy ez létkérdés a mai európai kereszténység számára.

H. K.: Egyre világosabb, hogy nem véletlen

volt a pápaválasztás eredménye. Sokan azt hittük, hogy az úgynevezett harmadik világból jön II. János Pál utódja, de nem ez történt. A német származású pápa érti igazán, hogy mit jelent Európában a kereszténység szétszakadozottsága. Azt sem felejtethetjük, hogy Szent Benedek Európa védőszentje és az európai bellem építője volt. Az Európában született pápa reménységünk szerint sokat tud tenni az európai kereszténység jelenlegi helyzetében. Olyan országból származik, ahol hozzávetőlegesen ötven-ötven százalékban él a római egyház a protestantizmus mellett.

V. A.: Én is osztom véleményedet és reménységedet.

H. K.: Utoljára azt kérdezem, milyen a kapcsolódó evangélikus egyházunkkal. Minek tekinted: tanító egyháznak, mások felé nyitott egyháznak? Ismerjük az evangélikusság különleges helyzetét a protestantizmuson belül, hiszen az 1999-ben Augsburgban aláírt Közös nyilatkozat az egyedüli olyan jellegű irat, amely kölcsönösen recepciót élvez. Az úrvacsora/eukharisztia gyakorlatára gondolok, tudniillik arra, hogy mindketten a valóságos jelenlétet hisszük és valljuk. Közös az is, hogy a Szentírásához nem egyszerűen mint egy könyvhöz ragaszkodunk, hanem Krisztus-könyvek tekintjük a Bibliát. Éppen ezért szinte egymás sorsává lettünk – ahogy Rahner professzor írja egyik könyvében. Nem tudunk egymás nélkül gondolkodni és élni sem. Látsz-e reális lehetőséget az 1967-ben elkezdődött, mindkét részről eredményesnek nyilvánított dialógus folytatására, vagy mindenestül új korszak kezdődik, paradigmaváltás következik, amelyre a visszalépés, a fékezés, a restauráció inkább jellemző, mint a haladás? Emlékszem, hogy 1979-ben, amikor először prédikálhattam a pannonhalmi bazilikában, felvittek a toronyba is, ahol egy felirat is olvasható: „Predicate et docete”. Ez nagyon közel van hozzánk. Élőszóval és étellel teszünk biznyságot, és tanítani akarjuk megkeresztelt híveinket, ahogy a keresztelési parancsban is elkötelezett erre Jézus Urunk.

V. A.: Személyes vallomásom elhangzott délelőtt is: soprani vagyok, és Sopronnak még a címerében is megtalálható a 61. zoltár első verse: „Isten a mi erősségünk.” Ezt választottam püspöki jelmondatomnak is: „Fortitudo mea deus.” Ami egykor Lackner polgármester jelmondata volt, az az én számomra is elegendő biztatás. Gyermekkoromtól megvolt az evangélikusokkal a jó kapcsolat, iskoláim révén éppen úgy, mint személyes vonatkozásban. Sokan jöttek Pannonhalmára Sopronból és környékéről. Többen szimpatizáltak az evangélikus egyházzal, többek között a te lelki testvéred, Békés Gellért atya, akinek temetési szertartásában részt vetél; de ugyanúgy Solymos Szilveszter, Sulyok Elemér és többen mások is. A mi ökumenikus mestereink mind jól ismerték a magyarországi és európai evangélikusságot.

Köztudott, hogy az evangélikus egyház történeti folyamatosságában, tanításában a protestánsok közül a legközelebb áll hozzánk. Meggyőződésem, hogy a történelmi érvelésnek és egymás megismerésének a jövőben még nagyobb szerepe van. Az egymástól való elidegenedés vagy különbözőségi számolásában sokat segíthetünk egymásnak. Amiért Luther a 16. században síkraszállt, az alapján teológiai kérdés volt. Erre szüksége volt a középkori kereszténységnek, de aztán nem teológiai tényezőik is beleszóltak a távolodás folyamatába. Úgy gondolom, hogy amit mi a múltban elhibáztunk, azt a Lélek segítségével kötelességünk helyrehozni is.

H. K.: Köszönöm a beszélgetést. Engedd meg, hogy vízköszöntő idejében hadd hivatkozzam 15. századi holland festőkre, akik a napkeleti bölcsőket napnyugati tudósok ruhájában ábrázolták. Egykori mincheni püspökünk, Dietzfelbinger egy prédikációjában így szólt: „Ugyan mikor fognak a mai nyugati tudósok térét hajtani a betlehemi gyermek előtt? Ma annak voltunk tanúi a Deák téren, hogy egy nyugati értelemben is tudós püspök és főapát térét hajtott közös Urunk előtt. Megbecsülés és szeretettel köszönöm mai szolgálatodat, és közelgő születésnapodra Isten áldását kívánom, bizonyára az Evangélikus Élet olvasói nevében is.

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

# Evangelikus Hittudományi Egyetem 2006



## Távlatok, hatások és szándékok az új évben

Ki tudja, hányszor jártuk körbe ennek a három szónak a világát az elmúlt évek során, amikor a magyarországi felsőoktatás átalakításának különböző fázisait éltük át! Most számunkra leginkább az a megnyugtató, hogy egyetemünkön a lelkészképzés megmarad osztatlan képzési formában, de a katekétá-lelképítési munkatárs szak, valamint a hittanár szak – az összességében is átalakuló tanárképzés területén – változásaival részeseivé válunk egy fejlődési folyamatnak.

Izgalmas kérdés, hogy képesek leszünk-e a teljesen új kántor szak indításával és a levelező tagozat, valamint a továbbképzési lehetőségek szélesítésével mennyiségileg és minőségileg is megfelelni azoknak az előírásoknak és követelményeknek, amelyek gyors tempóban változnak, illetve egyértelműen emelkednek a közeljövőben.

A távlatok terén az örök kérdés ma is aktuális: hány végzett lelkészre van szüksége az evangelikus egyháznak évente ahhoz, hogy küldetését zavartalanul be tudja tölteni, de ne történjen létszámbeli túlképzés sem? Az utóbbi évek tendenciái megerősítik dr. Solyom Jenő professzornak évekként elzöngélt, még kerületi felügyelőként tett előrejelzését, amely szerint átlagban tíz-tizenkét felavatott és szolgálatát meg is kezdő végzősre van szükség. Nyilvánvaló, hogy ehhez a végeredményhez magasabb kezdő létszámmal tudunk eljutni, és ez a becslés akkor igaz, ha a lelkészi állások száma megmarad legalább a jelenlegi szinten.

E két feltétel teljesüléséhez már önmagában is komoly megújulásra és missziói erőre van szükségünk Isten ajándékaként, folyamatosan. Hívjuk és várjuk egyetemünkre azokat az elkötelezett és az aktív gyülekezeti életben már kipróbált fiatalokat, akik a jövőben szívesen indulnak az igehirdetői, tanítói és nem utolsósorban az emberek gondját-

baját alázatos pásztori szeretettel felvállaló egyházi szolgálatra.

Bátorításnak szánjuk ezt a mellékletet evangelikus hetilapunkban azok számára, akik éppen ezekben a napokban gondolkodnak azon, hogy hova is jelentkezzenek tovább tanulni. De megköszönjük annak az olvasónak a szolgálatát is, aki esetleg elviszi ezt a lapszámot egy középiskolának, és biztatja arra, hogy gondolkodjon el a pályaválasztásnak ezen a lehetőségén. Az amerikai lelkész-képzésben mindig választanak egy kísérő gyülekezeti tagot a teológushallgatók számára. Évenként pedig mindenkinek el kell mennie a gyülekezetébe, és személyesen be kell számolnia a fejlődéséről egy istentisztelet utáni negyedórán. Mennyi imádságra és szeretetre ad lehetőséget egy ilyen találkozás! Talán kipróbálhatnánk ezt a módszert, minden hivatalos előírás nélkül is...

Azokkal a hatásokkal, amelyek ma érik a tudományt, a kutatást és magukat az egyetemen oktatókat vagy tanulókat, csak bölcsességgel és higgadtsággal szabad foglalkozni. Ez alól még a most jelentkező, frissen érettségiző tanulók és családjaik sem kivétel! A „bolognai folyamatként” közismertté vált átalakulás kikerülhetetlen a mai magyar felsőoktatás számára, és benne a hittudomány sem lehet minden összefüggésben kivétel. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy közelebb fogunk kerülni az európai teológiai képzés és kutatás területeihez, és jóval több együttműködésre lesz szükségünk a belföldi és külföldi testvérintézményekkel, mint eddig.

Ez a környezeti hatás azonban nem jelentheti egy percig sem azt, hogy a teológus-lelkész szaknak távolabb kellene kerülnie a mindennapi egyházi élettől, és hogy a jövőben ne lenne prioritás a gyülekezetekhez fűződő viszony. A felsőoktatásban újabban megfogalmazott minőségi kritériumok is egyre

erőteljesebben hangsúlyozzák egy-egy diploma értékelésénél a gyakorlati alkalmasság erős fejlettségének fontosságát. Ezt a szempontot hitéleti téren az aktív gyülekezeti kapcsolat és a személyes lelki élet gyakorlása biztosítja. Szeretnénk elérni azt, hogy hallgatóink már az egyetemi évek alatt közelről megtapasztalják a gyülekezeti életet, és erőt tudjanak meríteni egy-egy aktív gyülekezeti közösségben átélt élményeikből. Jó lenne fordítani egy kicsit azon a ma is meglévő kapcsolaton, amelyben sok hallgatónk szolgálatvégzőként van jelen a gyülekezetek közösségében, de ritkábban van idő és energia a „fogyasztói jelenlétre”, amikor személyesen, igehallgatóként és gyülekezeti tagként élhet át „áldást és bánatot” egy valós gyülekezeti életterében.

Szándékunk szerint egyre többször szeretnénk átélteni azt, hogy egy-egy gyülekezeti szolgálat alkalmával egyetemünk valamelyik tanárát megszólítja néhány hittestvér, és egyszerű szavakkal megköszöni azt, hála ad Istennek azért, hogy hűséges, becsületes, szeretetre nyitott és teológiai tudásban, személyes életben egyaránt áldott életű lelkészünk van. A diploma igazi értékmérője mindenképpen az, ahogyan egy-egy végzett hallgató megtalálja a helyét és szolgálatát. Igaz, hogy erre mindenkinek másként ad lehetőséget Urunk, de a közös szándék legyen mindig összekötő kapocs imádságban, szeretetben és munkavégzésben.

Bárcsak minél ritkábban kellene szegyenkezve tudomásul venni, hogy akivel a rektor kezelt fogott a diplomaátadás ünnepi perceiben, az nagyon nehezen lépeget tovább a szolgálat vizsgáin! A jövő lelkészeiért és hittanárjaiért közösen állhatunk meg Isten előtt ezzel a pár oldallal, és vállalhatunk nagyobb áldozatot egyházi életünknek ezért a részvételért.

■ SZABÓ LAJOS rektor



Elérhetőségeink: Evangelikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 1/469-1050. Fax: 1/363-7454. E-mail: teologia@lutheran.hu. Honlap: http://teol.lutheran.hu.

## Katekétaképzés Nyíregyházán

Képzésünk teljes nevén „nappali tagozatos bachelor (BA) szintű katekétá-lelképítési munkatárs alapszak katekétá szakiránnyal” – ez a bonyolult elnevezés tükrözi az átalakuló felsőoktatás új szerkezetét, de sejteti a kipróbált tartalmat is.

A szerkezet tényleg új. A magyar felsőoktatás eddig két párhuzamos csőhöz volt hasonlatos; az egyiket egyetemnek hívták, a másikat főiskolának, s a kettő között nem volt érintkezés. 2006-tól kezdve a felsőoktatás ehelyett egymásra épülő szintekre fog tagolódni: alapképzésre, mesterképzésre és doktori képzésre. Az érettségi után mindenki alapképzésre iratkozhat be, s bárhol végzi majd el, igény és lehetőség szerint továbbléphet a második, majd a harmadik szintre. (Kivételképpen néhány szak megőrizhette a régi, folyamatos képzési formát, ilyen marad például az orvosképzés, a jogászokképzés és a mi egyetemünkön a lelkészképzés.) A hároméves alapképzés után veheti át a leendő diák első kemény fedelű diplomáját, amelynek elemi feltétele lesz a középfokú nyelvvizsga megléte. Aki tehát már három év után ki szeretne lépni a nagybetűs életbe, lezárt tanulmányokkal a háta mögött teheti meg, mások pedig a két-éves mesterképzésben és az ennél is hosszabb doktori képzésben ostromolhatják tovább a tudás nehezen bevehető sáncait.

Izgalmasan alakul az új szerkezetben a tanárképzés jövője. Eddig főiskolai vagy egyetemi szinten lehetett tanári diplomát szerezni; az első általános iskolai, a második pedig középiskolai tanításra jogosított fel. A jövőben teljes tanári diplomát csak a mesterképzésben lehet majd szerezni. A tanárképzés eddig jellegzetesen szakpáros képzésben folyt; a jövőben egyetlen tudományterület alapszakára iratkozhat be a leendő hallgató. Jól látható az a szándék, hogy a három plusz két esztendő végén két szak tanítására jogosító diplomát adjon a felsőoktatás a leendő végzősök kezébe, de a kétszakos képzettséghez vezető pontos út mára még nem rajzolódott ki. A képzésbe az idén belépő új elsőéves – bármilyen alapképzésben kezdje is el a tanulmányait – hangulatától függően kísérleti nyúlunk vagy pionírnak érezheti majd magát.

A hittanárképzés is ebben a szerkezetben fog folyni, egy fontos ponton mégis eltér a tanárképzés általános rendjétől. Míg a magyar vagy a matematika alapszakon szerzett diploma önmagában nem képes tanításra, a katekétá alapszak elvégzésekor olyan diplomát adhatunk a végzős hallgató kezébe,

amely „lelkész vagy hittanár felügyelete mellett végzett gyülekezeti vagy iskolai hitoktatásra” jogosít fel. Szórványgyülekezetekben, nagy gyülekezetek hittanacsportjaiban, de akár nagyvárosi gyülekezetek területeihez tartozó önkormányzati iskolákban rugalmasan használható a három év alatt szerzett oklevél. A mesterképzésben szerzett oklevél pedig azzal a joggal ruházta fel birtokosát, hogy önálló iskolai hittanári állásra pályázzon, vagy teológiai doktori képzésre iratkozzon be.

Ebben az új szerkezetben jelenik meg a jövőben az EHE Nyíregyházi Tagozatán kipróbált régi tartalom. A tagozaton 1996-tól kezdve folyik főiskolai hittanárképzés; diákjaink eddig magyarral, történelemmel, rajzzal, énekkel, angollal vagy némettel együtt vehették fel a hittanár szakot. Bár a keretek ma még folyékonyak, reményeink szerint hamar kirajzolódik az az út, amely a három plusz két év végére elvezet a hittan és valamelyik fenti szak tanítására képesítő kétszakos mestertanári diplomához. Az új szerkezet viszont lehetővé teszi azt is, hogy valaki hittanból egyszakos mestertanári diplomát szerezzen – ehhez az alapszak után az EHE mesterszakát kell majd elvégeznie.

A szak felelőse – e sorok írója – rendszeres teológiai tárgyakat tanít, szakirányfelelőse pedig az újszövetséges dr. Cserháti Márta. Mindketten az EHE nyíregyházi képzésre kiküldött oktatói. A képzésben az EHE budapesti oktatói közül részt vesz még dr. Varga Gyöngyi, az EHE Öszövetségi Tanszékének adjunktusa, dr. Korányi András egyháztörténész, valamint Gömböcz Elvira gyakorlati teológiai doktorjelölt. Szakunk kezdetől fogva református hallgatókat is fogad, így a Debreceni Református Hittudományi Egyetem oktatói is segítik munkánkat: dr. Bodó Sára és dr. Fekete Károly gyakorlati teológusok, illetve dr. Baráth Béla Levente egyháztörténész. Hosszú a sora végül azoknak a lelkészeknek és tanároknak, akik képzésünket színesítik és gazdagítják: ifj. Hafenschner Károly, Laborci Géza, Levente Péter, Molnár Erzsébet, Réz-Nagy Zoltán, Sipos Kund Kötönyiné és dr. Szilágyi László.

A képzés tartalmáról szívesen monddok többet is, keressenek a 20/824-2433-as telefonon, vagy írjanak e-mailt a csepregia@nyf.hu címre. Azokat pedig, akik még nem jártak Nyíregyházán, csak biztatni tudom: jöjjenek el, nézzék meg a várost, a tölgyerdővel határos főiskolai campust – nem fogják sem megbánni, sem elfelejteni.

■ CSEPREGI ANDRÁS egyetemi docens, szakfelelős

## „Köszönjük a gyülekezetek áldozatkészségét”

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem részét képező Evangelikus Teológus Otthon feladatát illetően belesimul az egyetem képzési profiljába. Ha kollégiumként gondolunk az otthonra, akkor természetes, hogy a lelkész és hittanár szakos hallgatók lakhatásának biztosítása az egyik alapfeladata. Jelenleg 75 fő lakik bent. Közöttük – már második éve – kilenc olyan „külsős” hallgatónk is van, akik más egyetemre vagy főiskolára járó evangelikus fiatalok. Fontosnak tartjuk, hogy az ő jelenlétük hallgatóink számára olyan viszonyítási lehetőséget jelent, amely egy kicsit előrevetíti a majdani gyülekezeti élethelyzetet. Más szóval: nem élhetnek a mai teológusok elefántcsonttoronyban.

Egy- és kétágyas szobákkal rendelkezünk. Ez az igen kedvező lehetőség annak köszönhető, hogy elkészült az otthon új szárnya. Az új részben a szobákon kívül egy új kápolna és egy tornaterem is helyet kapott. Nagyon hálásak vagyunk ezért a lehetőségekért egyházunknak, gyülekezeteinknek.

A teológusotthon lakóinak számos alkalmuk van arra, hogy hivatásukra készülve olyan impulzusokat kapjanak, amelyeket hasznosíthatnak majd a munkájuk során. A napjainkat két áhítat keretezi; délelőtt fél 10-kor és este 9-kor

kezdődnek. Kéthetente úrvacsorás istentiszteletet, havonta pedig – meghívott vendégekkel – otthonórákat tartunk. A különböző imakörök mellett heti rendszerességgel bibliórára jövünk össze; az idén *Jakab levelét* olvastuk végig.

Minden évet csendesnapokkal kezdünk. Évközben minden évfolyammal csendeshétvégéket tartunk az ország különböző evangelikus ifjúsági házaiban, nyaranta pedig egyhetes túrák szervezünk valamely hegyesünkre. A sok közösségi alkalom igen fontos szerepet tölt be azoknak az életben, akik közösségek vezetésére, segítségére készülnek.

Az igehirdetői hivatásra készülve a felsőbbéves hallgatók szupplikációkon vesznek részt. Tavaly 202 gyülekezetben járt és végzett igehirdetői szolgálatot egyetemünk egy-egy képviselője. Teológusnapot – melyen oktatói vezetéssel a teológusok kis csoportja végzi a vasárnap összes istentiszteleti, illetve ifjúsági alkalmának a teendőit – tizenkét gyülekezetben tartottunk. Ezekre az igehirdetői alkalmakra komoly munkával készülünk elő. A szupplikációs vasárnap előtt tíz nappal mindenki igehirdetési előkészítőt vesz részt, és a leírt prédikációt be kell mutatnia. Így tehát egy-egy igehirdetés alkalmával – ha a gyülekezeti, lelkészi visszajelzéseket is beleszámítjuk – több

olyan reflexióval is szembesül a hallgató, amely segíthet abban, hogy megfelelő gyakorlatot szerezzen a felkészülési időszakban. A szupplikációs alkalmak egyben gyűjtést is jelentenek a számunkra. Az adományok fontos szerepet töltenek be éves költségvetésünkben. Köszönjük a gyülekezetek áldozatkészségét!

A kis beszámoló végére maradtak a nagyheti passiók utak. Ezeket a napokat egyházunk különböző egyházmegyéiben töltjük, a mindenkori harmadévfolyam részvételével. A passió történetének dramatizált, önálló feldolgozását – melyre hónapokig készülnek a teológusok – egy hét alatt 20-22 alkalommal adjuk elő. A készülés, a közös feladat, a gyülekezetek szeretete, feladatunk és küldetésünk fontosságának átélése mindenkire – akár egész életet meghatározó – hatással van.

Köszönjük a gyülekezeteknek, hogy a lelkész- és hittanárképzésben mindig számíthatunk rájuk, hiszen a feladatunk közös: olyan Krisztus-követő munkásokat küldeni az aratásba, akik életük-békességüket az Istentől kapott küldetésük teljesítése közben találják meg. Kérjük, imádkozzanak a jövő lelkészeiért és hittanárjaiért!

■ JOHANN GYULA, az EHE lelkésze

Továbbképzési lehetőség pedagógusoknak

► Részletes információ a III. oldalon

## A „lutheránus Róma” elsőéves szemmel

Minden út Rómába vezet – legalábbis az ókori felfogás szerint. 2005 szeptemberében tizenöt fiatal útja a Bosnyák téri Evangélikus Hittudományi Egyetemre és az Evangélikus Teológus Otthonba vezetett. (Itt jegyzem meg, hogy a BKV számos járata is érinti ezt a kiváltságos teret.)

Mitől más ez a terület, mint a többi? Először is a fehér kerítés miatt. Szembetűnő, hogy a tér egy részét gondozott, fehérre mázolt vasszerkezet keríti el, teret és keretet szabván a „bentlakóknak” a biztonság mozgására. Ez a mozgás pedig jelenti a konkrét fizikai gyakorlatokat, melyeket vagy a saját foci pályánkon lehet végezni, vagy az új kollégiumi épület lépcsőin. Am a mozgáson érhető az agy-tekervények működésbe hozása is. Ugyanígy a szürkeállományunk fittségét biztosítja a két könyvtár, mely szintén az elkerített területen található: az otthoné és az egyetemé. Ezenkívül létezik egy még fontosabb mozgástér, a szellemi szféra: az áhítatok által teremtett légkör. A heti rohanásban ezek azok az alkalmak, amikor meg lehet nyugodni, el lehet mélyülni imádságos csendben az ige üzenetében, és el lehet gondolkodni ittélünk értelmén.

Előévesként nagyon fontosnak tartom ezeket az alkalmakat, melyeken egyetemista társaim vagy a tanáraink szájából hangzik az örömhír; a „nagyváros durva zaja” közepette jó megpihenni a „csendességben”. A beilleszkedésben is számottevő szerepet játszottak az áhítatok. Az évekzöld alkalmak, amikor az egybegyűltek nagy többsége még ismeretlen volt számomra, jölessét a bátorító ige, a barátságos érdeklődés az új „baglyok” iránt és a mosollyal kísért könyvjárandék. Véleményem nem változott az azóta eltelt fél év alatt sem.

A tanév kezdetén talán a beilleszkedés kérdése volt a legriasztóbb a számomra. Hogyan fogom megismerni a többiek, hogyan fogok elfogadni? Hogyan fogom megismerni az egyetem élet kuzsá útjait és a titokzatos szavak – LHT, SG-300 és hasonlók – jelentését? És az otthonban is: ki lesz a szobatársam, hogyan fogok kiigazodni a különböző emberek és csoportok között? Az otthon-lelkésziink, valamint a felsőévesek jó kalauznak bizonyultak. Valahányszor bekopogtam valamelyik szobába egy-egy görög szó jelentését firtatni vagy cukrot kérni vagy jegyzetet kölcsönkérni, néhan vizsgázó lelkészre volt szükségem, mindig tárt karokkal fogadtak (néha a szó szoros értelmében is). Ha pedig gyakorlati tanácsra szorultam a mosógép használatát illetően vagy a főzés terén, mindig kaptam megfelelő útmutatást, választ.

A vacsora vagy filmnézés közbeni esti beszélgetések a teológuslét egyik „csúcspontját” jelentik. A bármilyen témában folytatott aktív eszmecsere szervesen hozzájárul a személyiség építéséhez. A kézművészet fejlesztésére rendelkezésünkre áll a barkácssarok, ahol izléses ajándékokat lehet fabrikálni. A bibliáismeret bővítésére a rendszeres áhítatok mellett a szerda esti bibliórák adnak lehetőséget.

A teológiának van egy sajátos légköre, amely mind az egyetem, mind a teológusotthon falai között érzékelhető. Kialakíthatja ezt valami végtelen nyugalom, mely a keresztény perspektíva sajátja, ám lehet a tanulmányokhoz való hozzáállás következménye is. Itt nem adatok gyanánt kezelik a diákok, hanem élő, gondolkodó és érző lényként. Nem a tudásanyag felhalmozása az elsődleges cél, hanem az életre, a lelkipozícióra való felkészítés. Ennek érdekében pedig tanáraink pedagógusok a szó eredeti értelmében is, vagyis a személyes kapcsolatok kialakítása és a lelkek „karbantartása” független az elért tanulmányi eredménytől. Nem skatulyáznak be bennünket, figyelnek a kommunikáció ápolására, istenkeresésünkre, illetve arra, hogy megmaradjunk a Mindenható közelében. Mindezt kellő alázattal végzik, és erre nevelnek minket is, hiszen: „Istenhez két ember jut el: az alázatos, aki bármilyen értelmi fokon álljon is, szívesen hajt fejet, vagy pedig az, akiben elég képesség van arra, hogy meglássa az igazságot még akkor is, ha az ellenére van.” (Pascal)

Az EHE egyik legmarkánsabb jellemzője – véleményem szerint – a sokszínűségben megvalósuló egység, a már említett hozzáállás egyben. Évfolyamom minden egyes tagja külön egyéniség, kirí az átlagemberek tömegéből; az egyetem képes teret biztosítani mindgyükünknek: a művészléleknek, a nyelvek művelőjének, a sportemberek, a számítógépszakosoknak, a trillázó pacstírnak, a katolikus barátoknak, a lelkes konyhatündérnek, a gitáros zenekarnak és a nem látó, lelkigondozónak tanuló diáknak is. Mindezt úgy teszi, hogy az itt eltöltendő időt maximálisan kihasználva nem érezzük az otthontól való elszakadást keserűséggel, az új környezetet szokatlansággal, hanem egy nagy család tagjának érezhetjük és mondhatjuk magunkat.

■ KÖPE LÍDIA

## Diákélet az egyetemen

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen aktív közösségi élet folyik. Túl a szervezett lelki alkalmakon (reggeli és esti áhítatok, úrvacsorás istentiszteletek) a hallgatói önkormányzat és a hallgatók maguk is sokféle programmal igyekeznek színesíteni a szürke hétköznapokat.

Az egyetemre frissen bekerülő diák először az elsőéves napokon vehet részt *Johann Gyula* egyetemi lelkes vezetőjével. Itt kötetlen légkörben ismerkedhet meg társaival, akikkel a következő pár évet együtt fogja tölteni. A tanévnyitói csendesnap keretében az újaknak abban az örömben és élményben is részükhöz lehet, hogy a mindenkor második évesek beavató „bagolytúrát” szerveznek számukra. Októberben pedig a „bagolybefogadó” ünnepélyes alkalmán avatják őket hivatalosan is teológusokká. Bemutathatják, milyen ügyesen tudnak keringőzni, és megkapják a megírandó „bagolydolgozatok” címet is, amelyek közül a legjobbnak a szerzője elnyeri a kitüntetett „díszbagoly” nevet.

Minden évfolyam választ magának egy évfolyamvezető tanárt, aki azután a szívében viseli diákjai sorsát, személyesebb kapcsolatot alakít ki velük, öt éven keresztül végigkíséri az életüket; közös programokat, hétvégeket szerveznek.

Az ünnepek kiemelt szerepet töltenek be az éves programok sorában. A magyar tudomány napja alkalmából az egyetem minden évben konferenciát szervez, amelyen a diákok különböző témájú érdekes előadásokon vehetnek részt. Minden tanév második felében kerül sor a Dies Academicusra, amely 2006. február 15-én a száz éve született *Dietrich Bonhoeffer* munkásságát mutatja be. A tanév szorgalmi időszakát az egyházzenei koncerttel egybekötött kerti parti zárja.

Az Evangélikus Teológus Otthonban lakó hallgatóknak talán még intenzívebb közösségélményben lehet részükhöz. Minden héten van biblióra, imaközösségek is működnek, lehet közösen zenélni, énekelni vagy akár játszani is. És persze az együtt tanulás lehetősége is adott. Az alagsori tornateremben sportolásra nyílik mód, az információszerezést és a külvilággal való kapcsolattartást pedig az otthon számítógépterme biztosítja.

A hallgatói önkormányzat tevékeny szerepet vállal egyéb programok szervezésében is. Így például minden évben vannak előadás-sorozatok meghívott előadókkal, kézműves délutánok, más egyetemekkel közös alkalmak, ökumenikus találkozások. A választékban szerepel még koncert, irodalmi pályázat, filmklub, ökumenikus foci-kupa, pingpongvérseny és még nagyon sok minden.

Tanulmányi szinten is többféle lehetőségük van a diákoknak teológiai ismereteik elmélyítésére. Áthallgathatnak más egyetemre, s máshol elvégzett tárgyaikat elismertethetik. A cserediák-szerződésük révén egy vagy két hetet, de akár egy félévet is tanulhatnak a debreceni, pápai, sárospataki református teológián vagy a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben. A nyelvviszsgával rendelkezők egy- vagy kétszemeszterben külföldi ösztöndíjakra pályázhatnak Németországba, Amerikába, Finnországba és Svájcba.

A viszonylag kis hallgatói létszámnak az az előnye, hogy mindenki ismer mindenkit. Személyes ismeretségek jönnek létre, barátságok alakulnak ki a diákok között, és az oktatókkal is közelebb, közvetlenebb a kapcsolat. Teológusként az ember fokozottabban átéli, hogy milyen jó egy olyan közösségbe tartozni, ahol a Krisztusban való közös hit köt össze egymással, ahol tudnak rólam, figyelnek rám, elfogadnak és támogatnak.

■ ADÁMI MÁRIA

# Élmények, tapasztalatok, vélemények a pedagógus-továbbképzésről

► **Az Evangélikus Hittudományi Egyetem által szervezett pedagógus-továbbképzés első 120 órás periódusa 2004 februárjában indult, és 2005 decemberében fejeződött be. Élményekben, tapasztalatokban és tanulságokban gazdag négy félév áll mögöttünk. Az elmúlt időszakban a továbbképzés területén folyó munkánk eredményeiről, pozitívumairól és hiányosságairól igyekeztünk hivatalos és nem hivatalos beszélgetésekben, fórumokon visszajelzést kapni. Célunk, hogy a képzési programot minél inkább az evangélikus iskolákban dolgozó pedagógusok igényeinek megfelelően tudjuk kialakítani, és hogy az ő munkájukat segíthessük. A frissen végzett résztvevők közül Rajnai Károlyt, a soproni Evangélikus Általános Iskola igazgatóját és Kocsisné Sárossy Emőket, a Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola igazgatóhelyettesét kérdeztük a továbbképzéssel kapcsolatos tapasztalatairól és véleményéről.**

### Rajnai Károly

– Mi motiválta arra, hogy jelentkezzen az Evangélikus Hittudományi Egyetem által szervezett pedagógus-továbbképzésre?

– Iskolaigazgatóként dolgozom. A mi iskolánk ének-zene tagozatos iskola volt 1996-ban, és – ahogy mondani szoktam – egyháznak tokkal-vonóval kérte vissza az iskolát. Tehát először úgy gondoltam, hogy mielőtt a pedagógusaimnak javasolom a továbbképzést, illetve elküldöm őket, jómagam is elvégzem, így nagyobb rálatással ajánlhatom. Másodszor pedig a kíváncsiság vezérelt: érdekelt, hogy milyen egy rendszerbe szervezett spirituális tartalmú képzés, hiszen a mi korosztályunknak közösségben nem adatott ez meg.

– Mit várt a továbbképzéstől?

– Közösségi együttléte, kitekintést a teológusképzésre, segítséget a mindennapok során és nem utolsósorban szemleli, lelki gazdagodást.



– Teljesültek-e az előzetes elvárásai? Mivel gazdagodott a százórás továbbképzés végére?

– Igen, ezt vártam. Az előadásokkal, személyes beszélgetésekkel. Gondjaink, örömeink megosztásával. Rácsodálkoztam a világra, amikor egy-egy előadás, gyakorlat után új ismeretanyagot gazdagodva vettem kezembe a Bibliát.

– Hogyan tudja hasznosítani a megszerzett ismereteket és szemléletmódot a mindennapi munkájában?

– Erre a kérdésre nehéz pontos választ adni, de biztos, hogy bátrabban, határozottabban tájékozodom sok élethelyzetben, mint a továbbképzés előtt.

– Ajánlaná-e kollégáinak is, hogy válasszák az EHE pedagógus-továbbképzését? Ha igen, miért?

– Igen. Amint már említettem, a mi iskolánk működő iskola volt, így az evangélikus nevelés iránt folyamatos érdeklődés jellemző tantestületemet. Azok a kollégáim, akik református vagy katolikus felekezethez tartoznak, itt szerezhetnek ismereteket evangélikus nevelésünkről, evangélikusságunkról.

– Hadd mondjam el kérdés nélkül egy személyes élményemet: ez a kihívás egy kicsit „megfialított” néhányunkat, hiszen ismét a padokban ültünk. A fiatalos lendület az utolsó órára már csökkent, de azért igyekeztünk a feladatnak megfelelni.

Nagyon sajnálom, hogy az oktatás, valamint a 2006-os jelentkezés a pedagógus-továbbképzési normatíva csökkenése miatt várhatóan beszűkül.

### Kocsisné Sárossy Emőke

– Mi motiválta arra, hogy jelentkezzen az Evangélikus Hittudományi Egyetem által szervezett pedagógus-továbbképzésre?

– Nagyon örültem az egyetem továbbképzési felhívásának, amikor két évvel ezelőtt hozzánk is eljutott Nyíregyházára, az Evangélikus Általános Iskolába. Túl voltam már az első hét éves továbbképzési kötelezettségen, az azt követő kisebb-nagyobb óraszámú képzéseken, de végre olyan képzési lehetőséggel találkoztam, amely a saját egyházi iskolám szellemiségének, a keresztény alapú nevelésnek az alapjaival, hitbéli gyökereivel ismertethet meg.

En önkormányzati iskolából kerültem az akkor már harmadik éve működő evangélikus iskolába. Addig, őszintén megvallom, nem került közel hozzám ez a szellemiség, spirituális gyakorlatban nem volt részem. Ez az iskola vitt közel a valláshoz, a templomhoz, ez az egyház vált élő egyházammá.

Az első egy-két év után vezetőként és gyakorló pedagógusként is érzem, hogy a Bibliával, egyház- és vallástörténettel kapcsolatos ismereteim nemcsak hogy kevésnek bizonyulnak, de jócskán hiányosak vagy tévesek is. Annyi volt birtokomban, amennyit fel tudtam szedgetni az évek során tanulmányaimmal, olvasással. Hiteletlennek éreztem magam, és bátoratlanul beszéltem vallási kérdésekről, a Bibliáról, Jézus életéről, tanúságtételéről. Nem tudtam a gyerekek kérdéseire meggyőzően választ adni, nem értettem kellőképpen az istentiszteletek elhangzottakat. Érteni és érezni akartam az egyházi tanítások lényegét, intellektuálisan és emocionálisan is nyitott voltam erre.

– Mit várt a továbbképzéstől?

– Azt, hogy szélesítem és mélyítem az ismereteimet, hogy bekapcsolódhassak a keresztény közösségbe, hogy megismerjem a hittudományi egyetemet, példát tudjak mutatni a kollégáknak, és persze hogy a továbbképzési kötelezettséget egy ilyen jellegű képzés formájában tudjam teljesíteni.

– Teljesültek-e az előzetes elvárásai? Mivel gazdagodott a százórás továbbképzés végére?

– Ha százalékos arányban kellene kifejeznie, hogy az előzetes elvárásaimhoz, elképzeléseimhez képest mennyire vagyok elégedett, úgy jó 80%-os eredményességet tudnék mondani.

A hiányérzetem nem is a tartalommal, a tematikával kapcsolatban van, hanem inkább a témák elsajátításának az elrendezésével. Egy-egy területről jobb lett volna tömbösített órázamban hallani, azt jobban megismerve, abban jobban elmélyedve előrehaladni.

Voltak tananyagrészek, amelyek ugyan érdekesek és hasznosak voltak, jó előadótól hallgattunk róla, de talán kisebb óraszám is elég lett volna belőle. Én nagyon örültem volna, ha az új- és ösztöveségi, a gyakorlati teológiai óráinkon együtt olvassuk oktatóinkkal a Bibliát, és értő magyarázatokat hallunk róluk. Közben elmondjuk személyes érzéseinket, hozzákötjük a gyerekek számára oktatott tananyaghoz, módszertani megközelítésekben foglalkozunk vele. És itt nemcsak a hittan tantárgyra gondolok, hanem az egész tantárgyi struktúrára, hogy hol, milyen módon lehet erről a tanítás során beszélni, a gyerekekhez közel vinni egy-egy témát.

Összességében nagyon sokat kaptam a továbbképzésen, főleg ahhoz viszonyítva, hogy milyen hiányosságokkal indultam. Nagyon tetszett az a nyitottság és felszabadultság, ahogyan előadóink közvetítették a gyakorlati és rendszeres teológiát, és élményszerűek voltak az áhítatok, amelyekkel egy-egy továbbképzési napot kezdtünk.



– Hogyan tudja hasznosítani a megszerzett ismereteket és szemléletmódot mindennapi munkájában?

– Nagyon jól tudom hasznosítani a vallás- és egyháztörténettel kapcsolatos ismereteket, az evangélistákról szóló tanítást, a Jézus életéről, példabeszédeiről, a tanúságtételről hallottakat. Most már nem okoz gondot, ha a hittan oktató kollégáinkat kell helyettesítenem – rögtön bele tudom magam helyezni a tananyagba, el tudom magyarázni a gyerekeknek a történetet, plusz ismeretekkel tudom kiegészíteni. *Szabóné Mátrai Marianna* előadásain elsajátíthatunk olyan játékos és egyéb módszereket is, amelyeket a közvetlen tanítási gyakorlatban is jól alkalmazhatunk.

Értem az istentiszteleten elhangzottakat, biztos módon tudok rólok tovább beszélgetni a gyerekekkel, számtalanszor tudok a mindennapi életünk, viselkedésünk során Istent és Jézus tanításairól beszélni, jól tudom őket alkalmazni egy-egy nevelési szituációban.

Nagyon hasznosak voltak a fogalmi meghatározások, a teológiai tudományok nyelvzetének valamilyen szintű megismerése és megértése. Megértettem a Biblia szerkezetét és rendszerét, biztosan tudok benne tájékozódni.

– Ajánlaná-e kollégáinak is, hogy válasszák az EHE pedagógus-továbbképzését? Ha igen, miért?

– Ajánlom a továbbképzésbe való bekapcsolódást azoknak a kollégáknak, vezetőtársaknak, akik hasonlóan érzik magukat most, mint ahogyan én éreztem magam az evangélikus iskolába való kerülésemkor. Ajánlom azoknak, akik egy jó közösségre vágyanak, mert mi, akik a továbbképzésen részt vettünk, és együtt lehetünk, jól megismertük egymást, illetve egymás intézményeit, szakmai tapasztalatokat cserélhetünk... Kedves ismerősként fogunk találkozni bármilyen világi vagy egyházi rendezvényen. Ha minél többször vesznek ezen a képzésen, erősödik az egyházunk intézményeiben dolgozó pedagógusok közössége, ezáltal maga az egyház, az egyházi iskolarendszer közös ügyének szolgálatára.

Ajánlom a továbbképzést azoknak a kollégáknak is, akik úgy érzik, hogy teológiai, egyháztörténeti ismeretek megszerzésére, illetve ezek felfrissítésére van szükségük; azoknak, akik értőbb módon akarnak a hit kérdéseivel foglalkozni. Meleg szívvel tudom ajánlani a bizonytalanabbaknak, ingadozóknak és azoknak is, akik hitük megerősítésére vágyanak.

Ajánlom a Budapesttől távol lakó kollégáknak is, a nagy távolság, a korai utazás ellenére, mert itt olyan ismeretekkel gazdagodhatnak, olyan élményekben részesülhetnek, amelyek a további pedagógiai munkájukat hosszú távon segítik, előréviszik.

■ GÖMBÖCZ ELVIRA

## Felvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre a 2006–2007-es tanévre

Egyházunk lelkészeinek és hittanárainak képzése az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (EHE) folyik. Várjuk azok jelentkezését, akik Jézus Krisztusban hisznek, és elhívást érznek arra, hogy az evangélikus egyházban szolgáljanak.

### Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a képzés lehetőségei a következők:

A) *Nappali tagozaton a lelkeszi szolgálatra felkészítő egyetemi szintű teológiai tanulmányok*

A tanulmányi idő hat év.  
A képzés helye: Budapest.

B) *Nappali tagozaton bachelor szintű katechéta-lelkipásztori munkatárs alapszak*

A tanulmányi idő három év.  
A képzés helye: Budapest.

C) *Nappali tagozaton bachelor szintű katechéta-lelkipásztori munkatárs alapszak*

A tanulmányi idő három év.  
A képzés helye az EHE-nek a Nyíregyházi Főiskolára kihelyezett tagozata.

D) *Levelező tagozaton főiskolai szintű hittanárképzés*

A tanulmányi idő négy év.  
A képzés helye: Budapest.

### Az Evangélikus Hittudományi Egyetem felvételi rendje a következő:

A felvételi (szerzett) pontszámot a magyar nyelv és irodalom, valamint a hittan tantárgyból tett középszintű érettségi eredménye határozza meg.

Hittan tantárgyból érettségi vizsgát azokban a középiskolákban lehet tenni, amelyeknek a helyi tantervében a hittan tantárgy szerepel. Akinek világi középiskolában nincs módja hittan érettségire, vendégtanulói jogviszonyt létesíthet olyan egyházi iskolával, amelyben a hittan érettségi tárgy. A vendégtanulói

jogviszony nem jár óralátogatási kötelezettséggel, azonban a négy év anyagából az érettségi vizsgát megelőzően osztályozóvizsgát kell tenni.

Akinek eddig nem állt módjában hittan tantárgyból érettségi vizsgát tenni, felvételi vizsgát tesz az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a középiskolai evangélikus hittanterv anyagából.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a felvételt továbbra is alkalmassági vizsgához köti. Ennek főbb szempontjai a következők:

1. beszédtechnika,
2. ének, zenei hallás,
3. kommunikációs készség,
4. pszichológiai alkalmasság,
5. érdeklődés a keresztény egyház élete iránt,
6. motiváció,
7. elkötelezettség a keresztény élet folytatása mellett.

A hozott pontok kiszámítása a magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv és a választott tárgy utolsó előtti év végi és utolsó félévi érdemjegye, valamint az érettségi átlaga alapján történik.

Az emelt szintű érettségi vizsgáért felvételi tantárgyanként 7, a nyelvtudásért legfeljebb két nyelvből középfokú C típusú, államilag elismert nyelvvizsga esetén 7, felsőfokú C típusú nyelvvizsga esetén 10 pluszpont jár.

Az EHE Rektori Hivatalában beszerezhető **saját jelentkezési laphoz** a következő okmányokat kell mellékelni:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. érettségi bizonyítvány,
3. felsőfokú iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány, ha van,
4. orvosi bizonyítvány, amely igazolja, hogy a jelentkező felsőfokú tanulmányokra alkalmas,
5. keresztelési bizonyítvány,

6. legalább két évvel korábbi konfirmációt igazoló bizonyítvány,

7. kézzel írott részletes önéletrajz, mely feltárja a jelentkező családi és szociális körülményeit, gyülekezetével való kapcsolatát, valamint a jelentkezés indítékait,

8. az elmúlt két évben végzett egyházi szolgálatairól – az illető gyülekezet lelkésze által – kiállított bizonyítvány,

9. az esetleges állami (vagy azzal egyenértékű) nyelvvizsga-bizonyítvány,

10. a jelentkező nevére megcímzett és felbélyegzett normál méretű boríték.

Az okmányokat eredetiben kell beküldeni, de indokolt esetben hiteles másolatban is mellékelhetőek. A másolat „egyházi használatra” megjelöléssel az egyházközségi lelkész által is hitelesíthető.

A felvételhez szükséges annak a lelkésznek az ajánlása a jelentkező alkalmasságáról, aki az illető lelkipásztor volt az utóbbi időben. Az ajánlást a lelkész a kérvénnyel egyidejűleg küldje meg külön levélben, közvetlenül az EHE rektorának címezve.

A fentiek szerinti mellékletekkel ellátott, kitöltött jelentkezési lapnak, valamint a **piros postautalványon feladott 3000 forint** felvételi eljárási díjnak **2006. február 15-ig** kell az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3., tel.: 1/469-1051, 1/383-4537).

Az alkalmassági és az esetleges hittan tantárgyi felvételi vizsgára **2006. július 3–4-én** kerül sor.

A Magyarországi Evangélikus Egyház hittanterve megtalálható az *Evangélikus Közöny* 2004. július 30-ai számában, amely hozzáférhető a lelkeszi hivatalokban. A gimnáziumi hittanokmányok beszerezhetőek a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24., tel.: 1/411-0385).

■ SZABÓ LAJOS rektor



AZ EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM  
2006 februárjától 120 órá, akkreditált  
pedagógus-továbbképzést indít

### Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére

címrel.

A képzés időtartama 4 félév. Minden félévben 4 alkalommal (havonta egy szombati napon) történik a továbbképzés.

Költségtérítés: előreláthatólag 30 000 Ft/félév.

A továbbképzés célja azoknak a teológiai alapismereteknek az elsajátítása, amelyekre egyházi intézményekben dolgozó, felsőfokú teológiai végzettséggel nem rendelkező pedagógusoknak szükségük lehet. A továbbképzés jártasságot biztosít a Biblia tartalmi ismeretében és összefüggéseinek feldolgozásában, a bibliai kor történetének és földrajzának ismeretében, valamint a Biblia jelképrendszerében és értelmezési módjaiban. Segít eligazodni a keresztény hitvallások tartalmának és történetének világában, dogmatikai alapkérdésekben és a keresztény etika területén. Megismerteti az istentiszteleti léttel, a legigazodás és a misszió lehetőségeivel, valamint segíti az egyházi életben való tájékozódást.

Várjuk mindazok jelentkezését, akik egyházi iskolai vagy óvodai munkájuk színvonalas ellátásához segítséget szeretnének kapni, illetve teológiai alapismeretekre és az egyházi életben való tájékozódási készségre szeretnének szert tenni.

A továbbképzéssel kapcsolatban bővebb információt nyújt Gömböcz Elvira (elvira.gombocz@lutheran.hu; tel.: 1/469-1050). Jelentkezési lap levélben, e-mailben vagy telefonon igényelhető (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; elvira.gombocz@lutheran.hu; 1/469-1050).

Jelentkezési határidő: 2006. január 31.



## Doktoranduszok és disszertációk a védés előtt

► **Az idei tanévben az EHE két doktorandusza adta le elkészült disszertációját: Joób Máté (Gyakorlati Teológiai Tanszék, témavezető: dr. Szabó Lajos) és Orosz Gábor Viktor (Rendszeres Teológiai Tanszék, témavezető: dr. Reuss András). Az ősz folyamán mindketten jó eredménnyel teljesítették a doktori képzés lezáró szigorlatot is. A dolgozatok nyilvános védésére tavasszal kerül sor. Befejezett munkájukról és az elmúlt időszak tapasztalatairól kérdeztem őket.**

– *Miről szól a doktori disszertációja?*

JOÓB MÁTÉ: Dolgozatomban a magángyónás témájában írtam *Az egyéni bűnbánat kvalitatív tartalomelemzése pasztorálpszichológiai szempontból* címmel. Valójában egy empirikus kutatást végeztem annak feltárására, hogy miként vélekednek a magángyónásról azok, akik élnek is ezzel a lehetőséggel. Kutatásomban tehát nem annak a meghatározására törekedtem, hogy milyennek kellene lennie a magángyónás gyakorlatának, hanem elsősorban azt igyekeztem bemutatni, hogy milyen ma a bűnbánati gyakorlat, és ezt miként élik meg a bűnbánók a saját hitéletükben. A bűnbánók oldaláról és szemszögéből való vizsgálódás úgy vált lehetségessé, hogy egy felhíváson keresztül a különböző felekezetű híveket (evangélikus, katolikus, református, baptista) arra kértem, hogy írják le saját bűnbánati gyakorlatukkal kapcsolatos élményeiket és tapasztalataikat. Azt gondolom, hogy igen értékes forrásanyag gyűlt össze, amelyet aztán megpróbáltam rendszerezni, elemezni és

olyan módon közvetíteni, hogy a kutatás eredményei beleilleszkedjenek a magángyónásról szóló teológiai és pszichológiai disputába.

OROSZ GÁBOR VIKTOR: Értekezésemben az emberi méltóság elvének a tárgyalásával arra kerestem a választ, hogy a genetikai forradalom korában mit jelent a reformátori idegen méltóság elve a preembrió státusa és a rajta végezhető preimplantációs genetikai diagnosztika – az anya testébe való beültetés előtt a mesterséges megtermékenyítéssel létrehozott embriónt végzett vizsgálat – kontextusában. Ezenkívül annak a kérdésnek a megválaszolására törekedtem, hogy milyen szempontok és kritériumok figyelembevételével vehet részt az egyház a humángenetika és az asszisztált humán reprodukció által felvetett kérdések társadalmi diszkussziójában.

– *Mióta foglalkozik a témával?*

JOÓB MÁTÉ: Meglehetősen régóta. Az alapvizsga után egy évet töltöttem a Helsinki Egyetemen. Ott került hozzám kö-

zel a téma. Persze nem csak tudományos szinten, hiszen északi testvéreimnél elevenebben él a magángyónás gyakorlata a gyülekezetekben. Mint említettem, a diplomamunkámban is ezzel a kérdéssel foglalkoztam. Régi szerelem...

OROSZ GÁBOR VIKTOR: 2001 márciusától.

– *Milyen érzés befejezni egy disszertáció írását?*

JOÓB MÁTÉ: Természetesen nagyon jó. A munka vége felé a feleségem gyakran kérdezte vacsora közben, amikor láthatóan máshol jártak a gondolataim, hogy most éppen melyik fejezetem gondolkodom. A dolgozat leadását követően nemcsak én szabadultam fel, hanem az egész családom is. Persze van bennem egy kis bizonytalanság is, hogy vajon sikerült-e mindent úgy megírnom, ahogyan szerettem volna, és vajon mit szólnak majd az opponensek. A legdominánsabb érzés bennem azonban mégis a köszönet azért a sok segítségért és türelmetért, amelyet a családomtól, a gyülekezetemtől és a témavezetőmtől kaptam. Sokszor hallották tőlem azt a mondatot, hogy már a végén vagyok...

OROSZ GÁBOR VIKTOR: Ahogyan mondani szokták: befejezni nem lehet, csak abbahagyni. Valójában én még ez utóbbira sem vagyok igazán képes... És az idén persze meg is kell védeni a munkámat.

– *Milyen felfedezéseket tett az évek kutató-*

*munkája során? Hogyan tudná összefoglalni az eredményt?*

JOÓB MÁTÉ: Az első kérdésre a válaszom a disszertációm, a másodikra a téziszűzetem. Persze azt sem szeretném elhallgatni, hogy milyen hitméllyítő munka volt számomra ez a kutatás. Talán a témának is köszönhetően sokszor csodálkoztam rá Isten hosszútűrésére és irgalmára.

OROSZ GÁBOR VIKTOR: Az emberi méltóság elve és a megigazulástan kapcsolata a felelősségvállalás kompromisszumokon keresztüli megvalósítását teszi lehetővé: az ember idegen méltósága a kompromisszumkészség szabályozó elve. Ebben a lehetőségben jelenik meg a preimplantációs genetikai diagnosztika alkalmazása is. A súlyos genetikai rendelkezésű mellőzése erkölcsileg vállalható, amennyiben olyan korlátok között valósul meg, hogy nem vezet az emberi élet önkényes értékek és kritériumok alapján történő szelekciójához, és figyelembe veszi, hogy a preembrió ontológiai és morális státuszának korrelációjában kell állnia a gyakorlati határokkal. Az ember idegen méltóságának elve a társadalmi együttélés kontextusában valósul meg, abban a horizontális relációban, amelyben az ember „vertikalitása” reményként jelenik meg: a születés és a halál korlátai között az emberre bízott élet és méltósága Isten kezében van. A problémák felelős megoldására irányuló

törekvések – a genetikai forradalom korában még inkább – a keresztény ember istenképességét tükrözik. A kialakuló nyilvános diskurzusban az egyháznak részt kell vállalnia, nem csupán reakciójával, hanem agitációjával is: témákat nem csupán felvállalni, hanem a keresztülről szóló beszéd perspektívájából fölvetnie is szükséges. Ha nem vesz részt a párbeszédben, vagy azt saját orientációs hátterének felmutatása nélkül teszi, akkor a hallgatás olcsó kompromisszumával elégzik meg a drága kompromisszum helyett, amely éppen a dialógus során megszólaltatott perspektíva által válik drágává, nem pedig maradéktalan elfogadás eredményeként.

– *Mit üzen doktorandusztársainak, illetve azoknak, akik ezután fognak jelentkezni az EHE doktori iskolájába?*

JOÓB MÁTÉ: Doktorandusztársaimnak kívánom, hogy el tudják kezdeni az írást, dolgozzanak sokat, és érezzék meg a kairost, amikor be kell fejezniük a munkájukat. A jelentkezőknek pedig annyi motivációt, hogy kitartson a munka végéig. Ehhez az szükséges, hogy legyenek személyesen motiválva a tudományos munkára, válasszanak olyan témát, amely valóban érdekli őket, és amellyel az egyház javát is szolgálhatják. Ha mindhárom megvan, akkor örömteli lesz a munkájuk, és elviselhető lesz az a lemondás, amely szükséges ahhoz, hogy el is készüljön az értekezésük.

■ GÖMBÖCZ ELVIRA

# Tanszékek bemutatkozása

## Ószövetségi Tanszék

Az Ószövetség „életigenlő” könyv. Az Ószövetségi Tanszék munkájának – mind az oktatás, mind a kutatás területén – fontos alapelve, hogy rámutasson: az ószövetségi textusok közel állnak mindennapi életünkhöz, kérdéseinkhez. Az előadásokon, szemináriumokon igyekezünk minél többet felismerni abból az üzenetből, amely az ember életét támogató Isten szeretetéről beszél. A tanszék munkájának fontos része a héberoktatás, illetve az eredeti héber szöveg interpretációja. Az Ószövetség a szószerkesztés című sorozattal a vasárnapi prédikációhoz próbálunk segítséget nyújtani.

A tanszék a megszokott munkaformákat kiegészíti hazai és nemzetközi kiállítások látogatásával, német professzorokkal és hallgatókkal közösen tartott szemináriumokkal, hazai és külföldi vendég előadókkal, nemzeti, illetve nemzetközi konferenciákkal. Kutatási területeink mostanában főleg a bölcsességirodalomra és a Zsoltaók könyvére irányulnak. Hatalmas gyarapodást jelentett az a nagylelkű ajándék, amelyet dr. Dietrich Conrad marburgi egyetemi tanár a rendelkezésünkre bocsátott, miután nyugdíjba vonult. Ez a nagy könyvtár Izrael történetére, valamint régészeti kérdésekre koncentrált.

HAUSMANN JUTTA tanszékvezető

## Újszövetségi Tanszék

Milyen pergamentecskékre másolták az Újszövetség számunkra elérhető legrégebbi kéziratait? Kire vonatkozik a Jelenések könyvében olvasható, elhíresült 666? Milyen körülmények között szenvedett hajótörést Pál apostol? Milyen műhelytitkok vannak a bibliafordításnak? Miért árulta el mesterét Júdás? Legfőképpen pedig: miként tudhatunk meg minél többet Jézus Krisztusról? – Egyebek mellett ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk az Újszövetségi Tanszéken. Professzorok és óráadók, doktoranduszok és hallgatók műhelymunkája során igyekszünk egyre közelebb jutni a hiteles válaszokhoz.

A tanulmányok elején a lelkész szakosoknak meg kell ismerniük a bibliai görög nyelv fortélyait, hogy aztán az írásmagyarázat, más szóval exegézis során behatóan tanulmányozhassák az Újszövetség üzenetét. Az értelmezés elvi kérdéseivel a bibliai hermeneutika foglalkozik. A bibliaismeretre épülő újszövetségi bevezetés az egyes iratok tartalmát, szerzőségét, keletkezési körülményeit és címzettjeit vizsgálja. A rendelkezésünkre álló huszonhét könyv tanítását az újszövetségi teológia összegzi.

Az oktatók által írt tanulmányok, könyvek formálásában nagy szerepük van a hallgatóknak is, hiszen értelemszerűen ők jelentik az első hallgatókat, olvasókat. A tanszék munkatársai fontosnak tartják az egymással és a hallgatókkal folytatott folyamatos párbeszédet azzal a céllal, hogy a teológiai munka mindvégig a hitépítés szolgálatában maradjon.

FABINY TAMÁS tanszékvezető

## Rendszeres Teológiai Tanszék

A rendszeres teológia feladata a keresztyén tanítás összefoglalása és védelme.

A keresztyén hit összefoglalása: Az evangélium ránk bízott drága kincsét (2Tim 1,14) úgy kell megőrizni, hogy továbbadjuk. E feladat teljesítése közben egyrészt ragaszkodnunk kell az eredeti evangéliumhoz, mert nincs új evangélium, másrészt kortársaink számára érthetően kell szólnunk. Ennek a kettős feladatnak a szorításában él minden kor ígértetője és a mindenkor teológia. A rendszeres teológia ennek a műhelye.

A keresztyén hit védelme: nem is olyan régen még vallástalan világról beszéltünk, ezért az elméletben és a gyakorlati életfolytatásban megnyilvánuló hitelenség szemben kellett állást foglalni. Ma, miközben a hitelenség továbbra is jelen van, a vallási dolgok iránt egyre inkább érdeklődő világ vesz körül bennünket. Az emberek jóformán mindent elhisznek, mindenfélét hisznek, szinte nincs olyan gondolat, amely ne lenne képes híveket toborozni. A teológia feladata, hogy mérlegre tegye az egyház tanítását, a keresztyén hit tartalmát, és őrizze a hit tisztaságát, elválasztva az igazat a hamistól.

Teológiai ítélőképesség: a tanulmányait most folytató teológiai hallgatók – emberi számítás szerint – lelkészként és hittanárként szolgálnak majd olyan évtizedekben, amelyeknek a kihívásait ma még elképzelni sem tudjuk. Ezért nem elég a mai kész válaszokat megtanulni, hanem el kell jutni arra a szintre, hogy Jézus Krisztus evangéliumához feltétlenül ragaszkodva, de korukhoz szólva végezzék szolgálatukat a jövőben.

REUSZ ANDRÁS tanszékvezető

## Egyháztörténeti Tanszék

Az Egyháztörténeti Tanszék évtizedek óta részt vesz a nemzetközi reformációtörténeti és pietizmuskutatásban, ezen szakterületek hagyományos nagy központja in kívül jó szakmai kapcsolatokat tart fent bécsi, pozso-

ny, eperjesi, kolozsvári és szebeni kutatókkal is. A Magyarország és Erdély a kora újkor európai eszméletörténetben című kutatási együttműködés keretében a reformáció és a pietizmus szerepét vizsgáltuk a hazai kisebbségi anyanyelvi kultúrák fejlődésében, tekintettel a következő feladatokra és témákra:

I. *Evangélikus lelkészi (tanítói) életrajzi adattár elkészítése (16–18. század)*. Lezárult a névtárhoz való anyaggyűjtés; az ordinációs matrikulák névanyagán túl a kiválasztott (a reformáció kezdeteitől 1781-ig tartó) korszakból fennmaradt gyülekezeti anyakönyvek, közgyűlési és vizitációs jegyzőkönyvek, valamint névtárak adatait vettük föl. Az elektronikusan rögzített adatbázis (kiegészítve a nyomtatott névtárak adataival) eddig mintegy 4000 evangélikus lelkész és tanító pályájának adatait tartalmazza. Az adatok többsége – részben a felekezeti megoszlás, részben a kutatói módszer által determináltan – Magyarország mai területére, kisebb részben a Felvidékre és Burgenlandra, valamint elsősorban a történelmi Magyarország keleti és déli megyéire vonatkozik.

II. *A reformáció és felekezeti ortodoxia hatása a hazai evangélikus egyházi élet kialakulására (1522–1722)*. 1. Reformátori tanok jelentkezése a magyarországi németesség körében 1526-ig. 2. A latin iskolák szerepe a magyarországi lutheránusok kulturális orientációjában. 3. Hitvallás és anyanyelvűség Észak-Magyarországon a 16. század második felében.

III. *A pietizmus hatása a hazai kisebbségi anyanyelvi evangélikus egyházi élet gazdagodására (1681–1781)*. 1. Pietizmus és anyanyelvűség az iskolákban. 2. Bécsi és sziléziai pártfogók segítségével német és cseh könyvek kiadásához.

CSEPREGI ZOLTÁN tanszékvezető



## Egyházzenei Tanszék

Egyetemünk Egyházzenei Tanszékén evangélikusságunk zenéjének elméleti hátterét és gyakorlatát szeretnénk továbbadni. Például énekeink keletkezésének körülményeit, teológiai hátterét, alkalmazásuk lehetőségeit. Hallgatóink megismerkedhetnek a legfontosabb liturgikus énekkultúrákkal, más órákon pedig énekkari és orgonaműveket hallgatunk és elemzünk abból a szempontból, hogy miként illeszkedtek egy-egy kor liturgiájába, és miként alkalmazhatók ma. Az egyéni és közös zenélésre (énekkar, liturgikus éneklés, fúvószenekar, orgona- és harmóniumórák) főleg szabadon választható órák keretében nyílik lehetőség.

FINTA GERGELY tanszékvezető

## Vallás- és Társadalomtudományi Tanszék

A tanszék tárgyainak ez lehetne a mottójuk: „Mi és mások.” Két fő területtel foglalkozunk. Az első a szimbolika/ökumenika (felekezettudomány), amelynek keretében más egyházakkal és a keresztyénységől kinőtt egyéb közösségekkel ismerkednek és a hallgatók. A másik a vallástörténet és világvallások. Itt részben a már nem gyakorolt, illetve a ma is élő legfontosabb vallásokkal foglalkozunk. A szemináriumon pedig mindenki elmélyülhet valamelyik vallásban, több vallás összehasonlításában vagy valamilyen általános vallási témában. Vendég előadók meghívására is sor kerül. Fontos, hogy ahol csak lehet, első kézből tájékozódjunk.

Kapcsolatunk van a német protestáns egyházak felekezettudományi intézetével, a német egyházak világnézeti megbízottáival és a budapesti Ökumenikus Tanulmányi Központtal.

SZENTPÉTERY PÉTER tanszékvezető

## Gyakorlati Teológiai Tanszék és Gyakorlati Intézet

Szószerk, oltár, katedra, keresztlökűt, temető. Négyeszműközt beszélgetés, igehirdetés, esketés, tanítás, konfirmáció. A gyakorlati teológia az egyházi szolgálattal kapcsolatos teológiai kérdéseket igyekszik fölteni és rájuk választ keresni. A kérdések nemcsak így kezdődnek: „Hogyan...?” Hanem így is: „Mit, miért, kicso-

da, kinek...?” Vagyis a gyakorlati teológia nem csak a technikai kérdésekre specializálódik. Sokkal inkább az egyházi szolgálat mibenlétét, tartalmát szeretné mindig újra megfogalmazni, a gyülekezeti tagok helyzetét, életét megérteni és a keresztyén közösség megélését segíteni. És szüntelenül keresi azokat a formákat, amelyek segítségével hallhatóvá, láthatóvá és életet újítóvá válhat az evangélium az adott korban, helyzetben és közösségben.

Ennek a feladatnak megfelelően elméleti kérdésekkel és a megvalósítás mindennapi tennivalóival foglalkozik a Gyakorlati Teológiai Tanszék és a Gyakorlati Intézet. A tanszék inkább az elméleti kérdésekre koncentrált, az intézet profilja a gyakorlat.

Hogyan valósulhatna meg mindez, ha nem dolgoznánk szoros együttműködésben a gyülekezetekkel, iskolákkal és egyéb egyházi intézményekkel? Természetes, hogy a gyakorlati tanszék az a hely, ahonnan kiáramlanak a hallgatók a gyülekezetekbe, iskolákba, hogy a szolgálat helyszínén szembesüljenek mindazzal, ami majd rájuk vár, és megtegyék az első szárnypróbálgatásokat. Hogy miként birkozunk a kezdeti nehézségekkel, annak tanúi és segítői lehetnek gyülekezetek, lelkészek és tanárok egyaránt. Ezért ők mindnyájan a munkatársaink. Nem pesszimista ítélőbírók, hanem a munkatársaink, akiknek a közreműködése nélkül nem tehetnénk meg a lelkészjelöltek az első hivatásbeli lépéseiket. Hálásak vagyunk mindenkinek, aki munkatársként, segítő lelkülettel és védelmező szeretettel veszi körül hallgatóinkat.

Az idén sok hallgatónk hitoktatási gyakorlatot végez, intenzív az evangélikus iskolákkal, az ott dolgozó hittanárokkal való együttműködés. Nagyon jó dolog megtapasztalni a nyitottságukat és a felelősségérzetüket. Hosszú távú, folyamatos együttműködés alakult ki azokkal a gyülekezetekkel és lelkészekkel, akik a hatodéves képzés keretében partnereink. Ma már elképzelhetetlen volna, hogy ilyen gyakorlat nélkül lelkészi szolgálatba léphessen valaki. És talán már olyan sincs egyházunkban, aki a gyakorlati év fontosságát és hasznát komolyan vitatná.

A gyakorlati teológiai munka azonban nem csak a képzés keretében működik együtt az egyházzal és a lelkészekkel. Rendszeresen indítunk műhelymunkát lelkészek egy-egy csoportjával közösen. Ez a közös munka az egyházi szolgálat egy-egy aktuális területét igyekszik teológiai és gyakorlati módon feldolgozni. Ebben az évben a lelkészi munkaközösségek országos szövetségével közösen indítottunk egy munkacsoportot, amely a konfirmáció témakörében dolgozik. Megpróbálunk szembesülni azokkal az égető kérdésekkel, amelyek a szolgálati ág kapcsán ma előttünk állnak. Szeretnénk közösen tenni valamit azért, hogy azok a fiatalok – még mindig sokan vannak! –, akik évről évre részt vesznek a konfirmáció folyamatában, ne csupán túlessenek egy tradicionálisan jelentős, ám felejthető éven, hanem megszeressék egyházukat, de legfőképpen a Krisztus-követő életformát.

Szeretnénk, ha bárkinek, aki meghallja ezt a szót: gyakorlati teológia, az együttműködés és a közös felelősség jutna eszébe.

SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA,  
a Gyakorlati Intézet vezetője



## Egyházi médiamunka

Néhány éve alapvető médiaismereteket is tanítunk az egyetemen abból a felismerésből kiindulva, hogy a lendő lelkészeknek és tanároknak igencsak járatosnak kell lenniük a modern kommunikációban. Ennek jegyében egy-egy félév súlypontja lehet az írott vagy az elektronikus sajtó. Megismerkedünk például azzal, hogy miként kell gyülekezeti hírlevelet, újságot szerkeszteni, milyen újságírói műfajok vannak, miként készülnek a rádiós vagy televíziós műsorok. Azzal számolunk, hogy adott esetben a kamera bármelyik oldalán állhatunk majd; vagyis igyekeznünk felkészülni arra, hogy miként kell interjúzni, milyen feladatokkal jár egy televíziós istentisztelet, illetve miként készíthetünk akár önállóan is filmet gyülekezetünk életéről.

FABINY TAMÁS

## Zeneélet és kántor szak az egyetemen

Egyetemünkön élénk zeneélet folyik. Az énekkar, a liturgikus kórus és a fúvós-együttes rendszeres közreműködője az egyetem istentiszteleteinek és ünnepélyeinek. A „házon belül” végzett tevékenység mellett minden zenei együttes rendszeresen vállal szolgálatot gyülekezeti alkalmakon, zenés áhítatokon is. Munkánk „hangzó cégre” a 2003 őszén a Luther Kiadó gondozásában megjelent *Veni Creator Spiritus* című CD-lemez.

Mindaddig a jövő lelkészei és hittanárjai körében folyt a munka. A jövőben azonban szeretnénk, ha egyházunkban is lehetővé válna a felsőfokú kántorképzés. Az elmúlt hónapok folyamán ennek tervezése volt egyik legfontosabb feladatunk. A tervezéskor a következő szempontok vezérelték a tanszék tanárait.

*Luthernek* a zenével kapcsolatos pozitív értékelése nyomán az egyházzene egyik virágkorát élte. Ugyancsak a reformator tevékenységének köszönhetően bontakozhatott ki a kántori tevékenységnek a kiemelt megbecsülése és az az iskola-rendszer, amely több évszázadon át biztosította az evangélikus egyházzene magas színvonalát.

Hazánkban a 19. és 20. század folyamán evangélikus tanítóképzőkben képzett kántortanítók tevékenysége biztosította az igazságot mellett a zenei szolgálat kiegyensúlyozott voltát kisebb és nagyobb gyülekezetekben egyaránt. A II. világháború utáni évtizedek nehéz körülményei között a felsőfokú egyházzenei képzés kérdése egészen a budapesti Zeneakadémia egyházzene tanszakának megindulásáig megoldatlan maradt. E tanszakon nagyobb arányban találunk evangélikusokat, mint hazánk lakossága körében. A történelmi körülmények folytán fellépő hiány leküzdésére – ahogyan ezt már korábban minden hazai felekezet felismerte – más képzési formát is szükséges biztosítani. Erre a feladatra szeretné felkínálni egyetemünk a jövőben a felsőfokú hároméves alapképzést.

Az a tervünk, hogy a lelkész és hittanár szakos hallgatók számára kiírt egyházzenei tantárgylistát a kántori tevékenység elméleti és gyakorlati tárgyaival egészítjük ki úgy, hogy a kántori tevékenységnek mind a pedagógiai, mind a karvezetői, mind az orgonás részében színvonalas, jól használható alapot, ismereteket és készségfejlesztést kapjanak majdani hallgatóink. Tervezett képzésünk az ifjúsági zene színvonalas ápolását is segíteni szeretné. Célunk, hogy a kántor szakon végzetek hatékony munkatársai legyenek gyülekezetüknek, segítsék a gyülekezeti éneklés ébrentartását és megleveledését, kórust szervezzenek és színvonalas orgonás szolgálatot végezzenek, zenei és pedagógiai eszközökkel támogassák egyházunk liturgikus életének megújulását.

A lelkész- és hittanárképzéssel való számos párhuzam lehetőséget adna arra, hogy a jövő egyházi munkásai egy szellemi műhelyben nevelődjenek, ezáltal erősödjen a különböző szolgálati területek közötti jobb megértés és együttműködés. Másfelől az áthallgatás lehetőségét biztosítva mód nyílna arra, hogy a kántor végzettség mellett a hittanár is megszeressék hallgatóinkat. Munkánkkal a főtárgyképző évtizedes hagyományokon alapuló, de folyton megújuló tevékenységhez is igyekeznünk kapcsolódni azért, hogy az ott végzetek számára felsőfokú továbbtanulási lehetőséget szeretnénk kínálni. Tantervünk azonban olyanok számára is biztosítaná az egyházzenei ismeretek elsajátítását, akik még nem tanultak egyházzenei, de rendelkeznek kellő zenei előképzettséggel.

Tervezetünket támogatta az Országos Presbitérium és egyházunk zenei bizottsága is. A kántor szak tervét a tavaszi félév folyamán szeretnénk benyújtani a Magyar Akkreditációs Bizottsághoz. Reményeink szerint 2007 őszén indulhat el a képzés.

■ FINTA GERGELY



December 19-én a Magyar Országgyűlés elfogadta a 2006. évi költségvetést. A végszavazás előtt bekerült a büdzsébe az a módosítás is, mely három kiegészítő normatívát garantált az egyházi oktatási intézmények részére: a kistéleplésit és a bejáróit alanyi jogon, illetve a kistérségi társulás esetét.

December 16-án az egyházi oktatási intézmények tüntetést szerveztek Budapesten, a Felvonulási téren, követelve az önkormányzati intézményekkel azonos támogatást, a diszkrimináció megszüntetését.

December 18-án nyilatkoztam a Magyar Távirati Irodának a helyzetről három pontban: „Egyházunk következetesen képviseli a többi történelmi egyházzal együtt azt az elvet, mely szerint az egyházi oktatási intézményeket az önkormányzatiakkal azonos támogatás illeti meg. Nem értek egyet a tüntetés módszerével, különösen helytelenítem iskolai tanulókat, gyerekeket tüntetni vinni. Sajnálom, hogy a média következetesen általában egyházi iskolákról ír, az evangélikus iskolák nem érintettek a tiltakozás ezen formájában.”

Ez a harmadik megállapításom tényzerűen annyiban téves volt, hogy kiderült: hét iskolánk részt vett a tüntetésen. Árnyaltabban kellett volna kifejeznem, hogy a katolikus iskolák szülői munkaközössége szervezte az akciót. De annyira idegenkedtem mások bírálatától, hogy végül téves állítást fogalmaztam meg. Ezúton is elnézést kérek érte.

Nem mentségem, egyszerűen tény, hogy semmilyen információ nem volt előzetesen, ami ahhoz képest érdekes, hogy bármilyen szerény gond adódik egy iskolában, értesítenek. Kétségtelen az is, hogy a tavalyi tüntetésekor egyházi elnökségünk úgy döntött, az iskolákra bízunk a részvételt. Nem támogatjuk, de nem is tiltjuk. Az iskolák tehát az idén is jogosan döntöttek önállóan. Nem kívántam az ehhez való jogukat kétségbe vonni.

Lehet, hogy naiv voltam, amikor úgy véltem, hogy az állam és egyház közötti permanens és mégiscsak reményt keltő tárgyalásokról informálódva a szervezők lefűjják az akciót. Nem így történt.

Azt a csacsiságot – Antall Józsefet idézve – rögtön kizárhatjuk, hogy elhatárolódtam a testvéregyházaktól. A fordítottja az igaz: megerősítettem együttműködésünket. A tüntetés módszerétől határolódtam el. Egyébként meggyőződésem, hogy ezzel kapcsolatban általában így gondolkodnak – egy-két kivétellel – az egyházi vezetők.

Úgy vélem, az eddigiek is indokolják, hogy ismételtlen foglalkozunk az alapvető kérdéssel, az egyházi iskolák finanszírozásával. Előtte még megemlítem, hogy nyilatkozatom számos támogató és számos elítélő reflexiót váltott ki, ami önmagában is jelzi, hogy talán nem csak és nem elsősorban arról van szó, amiről szó van. A kritikások közül egy telefonálót

emelek ki, aki minden indulat nélkül, kulturáltan, de nagyon határozottan közölte velem, hogy nem ért egyet a nyilatkozatommal. Erveimre ugyancsak udvariasan megismételte, hogy nem ért egyet velem, de nem is kíván eszmecserét folytatni.

A támogatók közül egy lelkész leveléből idézek:

„Tisztelt Felügyelő Úr!

Ma került elém felügyelő úr nyilatkozata a múlt pénteki »gyerek-ifjúsági« tüntetéséről, amelyet az egyházak iskolái rendeztek...

Az állásfoglalásért fogadja őszinte köszönetem...

Amikor az egyházi iskoláért harcoltak a mi egyházunk vezetői és papjai, akkor az volt a fő szempont, hogy hívó, Krisztus kegyelmét és szeretetét hordozó fiatalokat akarunk nevelni, evangélikus öntudattal és emberbaráti felkészültséggel. Ehelyett transzparenssekkel felvonuló diákjaink hirdetik a mai iskoláink szellemiségét...

Sajnálom, hogy idejét ilyen gondolatokkal foglaltam le, de szerettem volna örömet kifejezni afelett, hogy felügyelő úr észrevett és bátran véleményét formált egy elhibázott lépésről...

Miután nyilatkozatom tényzerű tévedése a visszajelzések szerint bizonyos zavart keltett iskoláinkban, december 20-án az alábbi rövid levelet küldtem a középiskolák vezetőinek:

„Kedves Igazgató Úr/Nő!

Ezúton tájékoztatom arról, hogy 2005. december 16-án délután telefonon nyilatkoztam az MTI munkatársának.

Nyilatkozatom fő elemei:

– Következtesen képviseljük – történelmi egyházak – az elvet, hogy az egyházi iskolák tanulóit az önkormányzati iskolák tanulóival azonos támogatás illeti meg.

– Nem helyeslem a tüntetés módszerét, különösen nem gyermekek utcára vitelét, különösen nem pénzért hadakozva.

– Az »egyházi iskolák« kifejezés túl általános, az evangélikus oldal nem kezdeményező és nem meghatározóan szerepel.

Nem kívántam közvetlenül utalni arra, milyen mechanizmusok vezettek a tüntetéshez. Semmiképpen sem akartam ítélkezni, de feltétlenül elhatárolódnai a módszertől. Iskoláink – szülők, pedagógusok – szabadon döntöttek részvételükről. Hivatalos egyházi, testületi álláspont nem volt. Magam személyes véleményem fogalmaztam meg. Az amorális nem jogosít fel, nemes cél érdekében sem, amorálisra. Fel fogásom szerint gyermekeket tüntetni vinni amorális.

Kérem, vizsgálják felül álláspontjukat a jövőt illetően. Ártatlanul bebörtönzött egyházi személyiségért, vélem, tüntethetünk, de pénzért...!”

Ezek után nézzük meg, hogy is állunk. A lelkiismereti és vallásszabadságról intéz-

## Iskolaügy és politika

kedő 1990. évi IV. törvény fogalmazta meg az esélyegyenlőség és a szektorsemlegesség elvét. Eszerint az egyházi intézményeket – oktatási, karitatív stb. – az állami, önkormányzati intézményekkel azonos támogatás illeti meg. E törvény szellemisége határozta azután meg az egyházakkal később kötött egyezményeket is. De ez a törvény, melyet még a demokratikus átalakulás előtti utolsó parlament hozott, és a Németh-kormány, illetve kultuszminisztere, Glatz Ferenc terjesztett be, a meghatározó. A törvény értékét, erejét mutatja, hogy azóta sem módosították, jól működik. Messze vezetne annak vitája, sikerült volna-e a többpártrendszerben ilyen jó törvényt elfogadni egyházügyben.

Szokták hangsúlyozni, hogy az egyházi iskolákba is adófizető polgárok gyerekei járnak, ezért is jár nekik az azonos támogatás. Ez morálisan jó érv, jogilag kevésbé. A demokratikus állam úgy működik, hogy a népképviselői alapon felálló Országgyűlés diszponál az adóbevételek felhasználásáról, nem közvetlenül az adófizetők.

Az egyházi oktatási intézmények finanszírozásában két szélső álláspont létezik. Az egyik a jelenleg érvényben lévő, amely szerint az állami finanszírozás számszerűsítendő. Persze ez sem teljesen igaz, mert az épületek karbantartására, felújítására semmilyen normatíva nem nyújt fedezetet. Ezt az egyházaknak saját forrásaikból kell fedezniük, ami jelentős teher – hiszen főként öreg épületekről van szó –, illetve pályázatokon próbálnak segítséghez jutni. Ezekből azonban gyakran kizárják az egyházi intézményeket.

A másik végtel szerint az egyházak annyi iskolát tarthatnak fenn, amennyit akarnak, de nekik kell gondoskodniuk a finanszírozásról. A rendszerváltozáskor liberális köröktől lehetett ezt a felfogást hallani, amely legfeljebb egy teljes körű reprivatizáció esetén lehetett volna tárgyalási alap. Azt végül mindenki elfogadta, hogy az államtól átvállalt, a közjót szolgáló egyházi tevékenység esetén megilleti az egyházi intézményeket a normatív támogatás. A probléma kezdetől fogva abból adódik, hogy a normatíva – tárgyilagossá becslés szerint – legfeljebb a költségek hatvan százalékát fedezi. Ezért vált létkérdéssé az úgynevezett kiegészítő támogatás, melyet az iskolafenntartó önkormányzatok nyújtanak intézményeiknek, hogy azok egyáltalán működni tudjanak. Különböző címeken az állam is investál a közoktatásba további összegeket.

Az említett 1990. évi IV. törvény értelmében ezek a kiegészítő támogatások is megilletik az egyházakat. Az eredeti elképzelés szerint az önkormányzatok

közoktatási megállapodást kötöttek volna az egyházakkal, mely szerint a területükön működő egyházi intézményeknek is – hiszen ezek is ott élő magyar állampolgárok gyerekeit tanítják – megadják a kiegészítő támogatást. Kétségkívül ez lenne az igazságos rendszer, ez azonban mindkét fél fenntartásai miatt végül nem jött létre, belépett a második variáció.

Az állam kötött közoktatási megállapodást az egyházakkal, vállalva, hogy évenkénti elszámolás alapján biztosítja azt az összeget, amelyet az önkormányzati iskolák kiegészítésül kaptak. Ez természetesen olykor bonyolult számításokat és átlagolást jelent, de mégiscsak kezelhető. Viták általában két okból keletkeznek. Objektíven a közoktatás finanszírozásának a gyakori változásai miatt; szubjektíven pedig akkor, amikor megcsappan a bizalom az oktatási tárca és az egyházak szakértői között. Az utóbbi időben mindkét tényező fennállt. Az egyházi szakértők úgy vélték, hogy a tárca a finanszírozás változásai kapcsán hátrányos helyzetbe hozza az egyházakat, illetve kifogyóltak a tárgyalások stílusát is: inkább diktátum volt, mint egyeztetés. A miniszter viszont többször is úgy nyilatkozott, hogy a finanszírozás változása szűkíti az egyházak támogatását, de az még így is meghaladja majd az önkormányzati intézményekét.

Az igazi gond persze – a bizalomhiány mellett – a közoktatás alulfinanszírozottsága, mely a gyerekszám csökkenése miatt főleg a szerényebb tanulói létszámmal működő intézményekben válhat kritikussá, a fejkvótarendszer következtében. Ha kevesebb a gyerek, akkor is éppúgy kell világítani, fűteni stb., és a tanárok létszáma sem csökkenthető arányosan.

Két kis kitérő. A finanszírozás kedvezőtlen változására példa az 1300 forint/fő testkulturális normatíva kikerülése a kötelező normatívák közül. Ez azt jelenti, hogy az iskolai sportélet alapját képező összeget vagy megadja erre a célra az önkormányzat, illetve az iskolavezetés, vagy nem. Nem kell szakembernek lenni annak megértéséhez, hogy milyen károkat okozhat a tanuló ifjúság harmonikus fejlődésében a sportélet hiánya – akkor, amikor amúgy is szinte megállíthatatlanul terjed az inaktivitás, ennek minden kéros következményével. De hát a testnevelés szívügyüknek tekintők érdekérvényesítő képessége nem is hasonlítható az egyházakéhoz. (Amúgy a hazai polgárosodás folyamatában a testnevelés is az egyházi iskolákban jelent meg először. Az 1840-es években a liberális újságíró Kossuth Lajos követelte, hogy az egyháziakhoz hasonlóan az állami iskolákban is legyen testnevelés.)

### ISTENTISZTELETI REND | 2006. január 15.

Vízkereszt ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Jn 2,1–11; Róm 12,6–16. Alapige: 2Móz 33,17b–23. Énekek: 336., 437.

**I., Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; de. 12. (ökumenikus imahét); **II., Húvösvölgyi út 193., Félé de. 10.** (úrv.) D. Szabik Imre; **III., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) id. Aradi András; du. 4. (vecsernye) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstűck M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (ifjúsági) Háromi Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Muntag Andorné; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéluszy András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéluszy András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Joób Máté; du. 6. (vespera) Petri Gábor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Petri Gábor; **Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség)** du. 6. (úrv.) Barthel-Rúzsza Zsolt; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. 10. Kende György; **Zugló, XIV., Lócsi út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende György; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere** de. 10. (családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Baththyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshely, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Aty E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafoék, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Zsugyel Kornél.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

## Az utolsó szó „okán”

Hogy Frenkl Róbert nyilatkozata élénkebb visszhangot váltott ki egyházunkban, mint maga a december 16-i demonstráció, azon nincs mit csodálkozni. Olvasóink között azonban bizonyára akadnak, akik nem egészen értik, hogy lapunk – a vita lezárásaként – miért az országos felügyelő számára biztosít ismét lehetőséget „bizonyítványa megmagyarázására”. Ismét, hiszen az eseményt, illetőleg ominózus nyilatkozatát ismertető számunkban már módjában állt kommentálni a szavait. Nos, véleményének bővebb kifejtésére a lehetőséget kivételesen nem a főszerkesztő, hanem a történetesen múlt hét csütörtökön üléselő szerkesztőbizottság szavazta meg, amelynek tagjait dr. Frenkl sikerrel győzte meg szükségességéről. Ebbéli igyekezetét – néhány megszorítással – e sorok írója is támogatta...

Szinte hallom az olvasói kérdést: „Most akkor kinek a pártján áll a főszerkesztő?” Rossz hírem van a gondolkodni kizárólag „pártokban” meg „oldalakban” tudók számára. Én annak ellenére támogattam a fenti írás megjelentetését, hogy a konkrét kérdésben (tudniillik a demonstráció célját és az abban való evangélikus részvétel megítélését illetően) nem tudok egyetérteni dr. Frenkl Róberttel. Elárulom, nem ez az első eset, hogy írásainak egyrészt kitételeiben – magánemberként – szögesen eltér véleményem az övé-

A felejtethetetlen 1989-es évben, a Fásor indításán munkálkodva egyházi delegáció utazott Genf-be, kérve a Lutheránus Világszövetség támogatását az iskola újraindításához. Harmati Béla püspök, Gypay Gábor igazgató, Szemerei Zoltán gazdasági igazgató és magam alkottuk a küldöttséget. Sikerral jártunk. Tárgyalópartnereink elmondták, hogy persze segítik az újraindítást, de egyúttal meg is kérdezték: mi lesz a további működési költségekkel? Könnyedén, mosolyogva válaszoltuk: óh, az már nem gond, a gyűlézetek biztosítják. Az első évben – ekkor volt a legnagyobb az eufória – tízmillió volt a működési költség, és hárommillió jött össze mint céladomány. Be kellett látnom, volt alapja azon lelkeszek aggodalmának, akik attól tartottak, hogy az egyház nem lesz képes egyedül fenntartani az iskolát. Egy iskolát.

Rövid távon a bizalom helyreállítása és korrekt partneri viszony kialakítása, az egyházi iskolák törvény által előírt finanszírozása a feladat. Hosszú távon, bízza egy reális normatív finanszírozás létrejöttében – no meg az egyház anyagi erősödésében is –, el kell jutni oda, hogy az egyház iskolafenntartó szerepe az anyagiak terén is megnyilvánuljon.

Mindazt reális, amely kezelhető. Túlpolitizált közéletünk miatt, különösen a választások közeledtével, válnak jó ügyek is a politika eszköztárába – ilyen a tüntetés is – és szinte kezelhetlenné. Jogállamban végső eszköz lehet a tüntetés, de számos egyéb hatékonyabb érdekvédelmi eszköz áll rendelkezésre. Sajnálom, hogy a csaknem fél százados diktatúra tapasztalatai sem elegendők ahhoz, hogy mindenki megértse, hová vezet, ha az egyházat a politika eszköztárába, játékszerévé alacsonyítjuk le.

Akkor is így van ez, ha egy úgymond egyházbarát politika vált vagy valós támogatásáról van szó. Szép pályát befutott lelkész barátom kérdezte: valóban úgy gondolom-e, hogy nincs különbség az egykori diakóniai teológia rombolása és aközött, ha ma az egyház teológiailag is egy keresztény politikai eszméramlaltot, ezt képviselő pártot támogat? Bizonyára sok különbség fedezhető fel, de a lényeg sajnos azonos – válaszoltam. Az egyház küldetése, hogy Jézus Krisztushoz, ne pedig politikai pártokhoz vezesse az embereket. Ne a hatalomtól, a világ erőitől várja a megoldást, hanem az evangélium értékeit közvetítse. Természetesen minden egyházat és egyházi vezető személyes ügye politikai meggyőződése, mely nem következik evidens módon hiteből. Mint ahogy az ateisták között is mindkét oldal hívei megtalálhatók.

Az evangélikus iskolák mindig nyitott, befogadó szellemiségűekről, az autonóm személyiségek neveléséről voltak híresek. Reménység szerint az Úristenhez kötődő autonóm személyiségekről.

■ FRENKL RÓBERT országos felügyelő

gom, hogy kevesen vitatják. Mármint a gondolatait. Mert aki mégis tollat ragad, az többnyire nem a gondolatait, hanem Frenkl Róbert személyét támadja.

De azokkal sem tudok egyetérteni, akik – miként a mostani ügyben – egyházunk megosztásának veszélyét vizionálva próbálnak gátat szabni lapunkban a véleménykülönbségek artikulálásának. Alighanem Poós Lászlóknak van igaza, aki presbiterárságának a legutóbbi számunkban közölt nyílt levelére reagálva (a lapzárta után érkezett válasz internetes kiadásunkban olvasható) azt írja, hogy „világ beszédre és állásfoglalásra van szükség”.

Miért ne fogalmazódhatnának meg társadalmi, (egyház)politikai vagy akár teológiai kérdésekben markánsan eltérő vélemények egyházunkon belül is? A „világ marakodó fiatal” valószínűleg a „világ marakodó fiatal”-ról van szó (a részlet)kérdésekben való színelte egységben kell megmutatkozni. Sokkal inkább abban, hogy mi, keresztények a viták, a szellemi konfrontációk során – és után is! – képesek vagyunk Krisztus testének tagjai maradni és vitapartnereinket is annak tekinteni. Ahogy az apostol kéri, Károli Gáspár fordítása szerint így: „Teljes alázatossággal és szelídséggel, hosszútűréssel, elszenderedvén egymás szeretetben...” (Ef 4,2)

■ T. PINTÉR KÁROLY főszerkesztő

## Mese a két testvéréről

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy öregember és annak két fia. Az egyik fiú mindig azon mesterkedett, hogyan tegyen szert egy kis szepbénzre. Folyton azt kérdezte a szomszédoktól, kell-e valami munka, és minden este megszámlolta az összegyűjtött garaskáit. A másik, a fiatalabbik fiú sokszor egész nap csak az eget bámulta, máskor kutyát készítet a szomszéd kutyájának, csak azért, mert megsajnálta a szegény jószágát, hogy nincs tető a feje fölött. Mondták is a szomszédok: „A nagyobbik fiad életrevaló, de mi lesz a kisebbikkel, ha magára marad?” Az öregember erre csak annyit mondott: „Nem féltém én őt, hiszen többet tud, mint a nagyobbik.”

Jól éltek, hiszen nagy földje volt az öregembernek. A szántóján megtermett a búza, az erdőben a makk a disznóknak, gyümölcsösében jobbnál jobb gyümölcsök. Volt egy mocsaras területe is, de ahhoz nem nyúlt. Azt mondta, a darunak, gémmek is élnie kell valahol.

Egyszer csak megbetegedett az öreg. A halálos ágyán úgy rendelkezett, hogy a birtokát egyenlően osszák fel a két fia között – úgy, hogy jusson mindkettőnek erdő, gyümölcsös, szántó és mocsár is.

A nagyobbik fiú egyből nagy átalakításokba kezdett. Gépeket, műtrágyát és drága vetőmagot vett a szántóföldre. Az erdőt kivágatta, a mocsarat lecsapoltatta, és ezek helyére is gabonát vetett. A gyümölcsösöt felszántatta, és különleges fajtájú, drága almát termő fákat ültetett bele.

Ezzel szemben a kisebbik fiú nem változtatott semmin. A szántóföldbe apja előző évről félretett magjait vetette. Kivitte a disznókat makkoltatni az erdőbe. A gyümölcsfákat egy kicsit megmetszette, de egyébként nem bántotta őket, inkább simogatta, becézgette némelyiket, mintha mozdulatlan testvérkéi lennének. A mocsárhoz szintén nem nyúlt, csak néha alkonyatkor elment gyönyörködni a gémekek röptében.

Eljött az aratás ideje. A kisebbik fiú megtöltötte magtárait, eltette télire a gyümölcsök egy részét, és elégedett volt, mert úgy látta, hogy mindenből van elég. A nagyobbik fiú újabb magtárakat építtetett, hiszen a sok gabona el sem fért a régiékből.

Teltek-múltak az évek. A nagyobbik fiú almái is termőre váltak, és akkora

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL



Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

almákat termettek, hogy az egész világ a csodájukra járt.

Történt egyszer, hogy a király a lányával együtt úgy határozott, hogy megnézi a kivételes méretű almákat. El is mentek a nagyobbik testvérhez, aki eléjük hozta a legnagyobb almákat, és a kenyérral is megkínálta őket, amelyet a búzából süttetett. A királylány evett néhány falatot, de aztán visszarokott mindent a tálcára.

– Miért nem eszel, életem virága? – kérdezte az apja.

– Ne haragudj, apámuram, de nem ízlik. Az alma olyan, mintha vízbe haragnék, a kenyér meg mintha spongyát rágcsálnék.

El is búcsúztak sebtében a nagyobbik fiútól, és elindultak hazafelé. De mivel igen nagy volt a forróság, megálltak az erdő szélében hűsölni. Épp arra jött egy helyre legény, ragyogott a szeme, mint a nap.

– Te legény, kié ez a szép, madárdalos erdő? – kérdezte a király.

– Ez bizony jómagamé. Szegény megboldogult apám ültette, a nagyapámmal egyetemben. De mutatok én kendeknek ennél szebbet is, az pedig egyenesen a Jóisten műve.

És elvezette a királyt s a leányát a mocsárhoz. A nád között egy titkos úton egy kis szabad vízfelülethez vezette őket. Majd felkiáltottak meglepetésükben, mert ilyen szépet még soha nem láttak: darvak, gémekek, kócsagok álldogáltak a sekély vízben, vadkacsák, szárcsák, vöcskök úszkáltak a tetején, néha le-lebukva a víz alá. A víz felületén tündérrózsák virítottak.

– Ez maga a földi paradicsom! – sóhajtott a királylány.

Amikor kigyönyörködték magukat, és már indulóban voltak, így szólt a legény:

– Ha meg nem sértem kendeket, térjenek be hozzám egy kis kóstolóra! Nem tudok mást adni, csak egy kis kenyeret és egy kis gyümölcsöt, de azt jó szívvel adom.

Alighogy megérkeztek, a legény már hozta is a barna kenyérféjét, és jó nagy szeleteket vágott belőle.

– Tessék, vegyenek! Magam süttöttem ma hajnalban, s a búza is az enyém.

A királylány el is vett egy nagy szeletet, és tömte magába, nem is szólt hozzá semmit, de láthatóan igencsak ízlett neki.

– Vegyenek a gyümölcsökből is! – hozott elő a legény egy nagy tálban almát, körtét, szilvát, naspolyát, de még diót és mandulát is. Aprók voltak egytől egyig, mégis, amikor a királylány beleharapott egy körtébe, így kiáltott fel:

– Édesapám, én ilyen finomat még életemben nem ettem!

– Ez igen, te legény, büszke lehetsz magadra.

– Én csak a szegény jó megboldogult édesapám kertjét gondozgattam legjobb tudásom szerint, és kértem a napot és az esőt, hogy ők is segítsenek.

– Látom, legény, tudsz vigyázni mindarra, amit rád bíznak. Hát én most rád bízom a leányom kezét, gondoskodj róla olyan gondnal, mint apád örökségéről.

A leány, akinek bizony megtetszett a ragyogó szemű legény, nagyon megörült. Csaptak is hét országra szóló lakodalmat.

S mi lett a nagyobbik testvérről? A gabonaföldje egy idő után nem adott már annyi termést. Zord telek jöttek, s az őszi búza mind kifagyott, a szél lefújta a havat a földről, míg a kisebbik fiú földje mellett megfogta a szelet az erdő. Nyáron nagy szárazság lett, s ami maradt a búzából, az kiszáradt idő előtt, míg a kisebbik fiú földje tartotta magában a nedvességet az erdő és a mocsár szomszédsága miatt. S egy nyáron, amikor a nagyobbik fiú elzavarta a rigókat és más madarakat a gyümölcsöséből, mondván, hogy ne dézsmálják a termést, annyi kukac lett az almákban, és mind olyan nagyra nőtt, hogy messze földről a csodájukra jártak – a gazda legnagyobb szegényére.

Tönkrement hát a termése a nagyobbik fiúnak. Bezörgetett a testvérehez, ő pedig jó szívvel befogadta a bátyját, a földjén pedig visszatelepítette az erdőt és az apró gyümölcsöket termő fákat. Ha arra jársz, már magad sem látod, melyik terület melyik testvéré volt.

■ MIKOLA KLÁRA

## Passió Narniában

Avagy az oroszán, a boszorkány és a ruhásszekevény

► **Premierfilmeket nem szoktam megnézni: drága a jegy, zsúfolt a nézőtér, tömegek kíváncsiak rájuk. Narniával (a film teljes címe: *Narnia krónikái – Az oroszán, a boszorkány és a ruhásszekevény*, rendezte: Andrew Adamson) mégis kivétel tettem. No na nem azért, mert hatásosabb lett volna a reklámja, vagy mert éppen mesefilm akartam nézni. Kedves ismerősöm hívta fel rá a figyelmet azzal, hogy neki tetszett a film, és szívből ajánlja, érdemes megnézni.**

Az első meglepetést az aktuális programfüzet filmajánlójában fedeztem fel: a film C. S. Lewis regénye alapján készült. Lewis sok népszerű keresztény könyvet írt, közülük sok magyarul is megjelent. Jó párat olvastam magam is. Az oroszán, a boszorkány és a ruhásszekevény című, gyerekeknek szánt mesét viszont eddig csak hallomásból ismertem. A filmes változat, amelyet most a Walt Disney produkciójának kijáró reklámhadjárat hirdet sokfelé, kíváncsivá tett.

A következő meglepetés a moziban ért. A monumentális alkotás csúcstechnikával megjelenített mesevilágba, kentaurok, faunok, törpék, angyalok, boszorkányok világába repít bennünket. A filmben négy testvér történetét kísérhetjük végig, akik egy padlason porosodó régi ruhásszekevényen keresztül bújócskázás közben felfedezik Narnia mesés világát. Az öreg ruhásszekevényen keresztül „megnyílik az ég” a testvérek számára, és olyan történet szereplői lesznek, amely a keresztény ember számára nem ismeretlen.



A film allegorikus formában elmeséli az egész evangéliumi történetet. Az allegória a *Jelenések könyvének* egyik látomását idézte fel bennem: „Íme, győzött az oroszán Júda törzseiből...” (Jel 5,5b) Talán ez a kép adta az ötletet ahhoz, hogy a regény és a film egy oroszán önkéntes áldozatán és uralmán keresztül mesélje el Jézus uralmát, halálát és feltámadását. A cselekmények sorában gyakorlatilag minden főbb evangéliumi epizód megjelenik: az önkéntes áldozat az ember bűnéért, a feltámadás, a női szemtanúk, a halottak feltámasztása... Egy kettőtört kószal formájában még a templom meghasadt kárpitjára is történik utalás. Majd a feltámadott oroszán elmegy oda, ahova senki nem követheti, hogy egyszer majd, amikor eljön az ideje, visszatérjen.

Miközben kíváncsian néztem a szenvedéstörténet meseváltozatát, azon tűnődtem, vajon mit látnak a filmben azok, akik nem templomba járó keresztények, akik csak az „általános műveltség” szintjén ismerik az evangéliumi történeteket. Talán a felnőttes példázatát vagy a valóság feletti világ felfedezését, esetleg a jó és a rossz harcának egy újabb feldolgozását? Hiszen bármelyik variáció értelmes olvasata lehet a filmnek. A jó film egyik jellemzője véleményem szerint az, hogy izgalmas és termékeny eszmecsereket indíthat el. Úgy gondolom, a *Narnia krónikáinak* nézői között is érdekes beszélgetések alakulhatnak ki – akár keresztények beszélgetnek egymás között, akár keresztények és nem keresztények osztják meg egymással gondolataikat a film kapcsán.

■ – GÖMBÖCZ –

### VÁLASZTÁSOK ÉS VÁLTOZÁSOK ESZTENDEJE

## Évkezdnet az Üllői úton

► **A hagyományokhoz híven az idén is közös „évnitón” kezdték meg az új esztendő a Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházában működő osztályok, gyűjtemények, valamint a püspöki hivatalok dolgozói. A január 4-i együttléten Frenkl Róbert országos felügyelő köszöntötte a régi és az új munkatársakat, rövid áhítattal pedig Hafenscher Károly, az Országos Egyházi Iroda igazgatója szolgált. A tavalyi esztendőt D. Szabik Imre értékelte, majd az elnök-püspöki tisztségben rövidesen őt váltó Ittész János az idei esztendő kihívásairól szólt.**

A keresztény ember számára fontos az önvizsgálat, a bűnbánat és a hálaadás – kezdte igei elmélkedését Hafenscher Károly. Ehhez jelent erőt adó segítséget a 2006. év igéje és az újévi ige. Előbbi József könyvéből való: „Nem maradok el tőled, nem hagyalak el” (1,5c), utóbbi – Kol 3,17 – az újév egyik szentírási idézete: „Amit pedig szoltok vagy cselekedtek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek őáltala.” Istenre tekinteni és az ő nevében cselekedni: ez legyen életünk mozgatórugója ebben az esztendőben – hangsúlyozta az igehirdető.

A 2005. évre való visszatekintés jegyében Szabik Imre emlékeztetett rá, hogy tavaly volt az Ágostai hitvallás kihirdetésének 475. évfordulója is. A hazai történesek változatos számbavétele mellett egyházzunk külkapcsolatairól szólván kiemelte továbbá, hogy újabb öt évvel meghosszabbították a bajor–magyar partneri szerződést. „Habár az egyházat egyedül Isten tudja megtartani, bizonyosak lehetünk benne, hogy emberi erővel végzett

munkánk nem volt és nem is lesz hiábavaló” – mondotta az elnök-püspök.

Ittész János püspök az idei esztendőt a „változások és választások évének” minősítette, utalva az előttünk álló parlamenti, önkormányzati és egyházi választásokra.



Ittész János püspök már előretékit

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkesíti vezetője kérésével is fordult az országos iroda munkatársaihoz: az idei év legyen a problémák néven nevezésének éve, mert csak ez után lehet újat kezdeni. Legyen 2006 ezenkívül az ima éve is, egyházunk is kapcsolódjék be abba a katolikus kezdeményezésbe, amely a nemzet lelki megújulásáért „harcol” a fohász segítségével – mondotta. A püspök nem hallgatta el azt sem, hogy ez az év – anyagi téren – feltehetőleg a nehézségek éve lesz, de mint hangsúlyozta: „A reményesség éve is lesz, mert bizonyosak lehetünk afelől, hogy Isten most sem hagy magunkra minket.”

■ G. Zs.

HIRDETÉS

### Felvételi hirdetés

A Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnázium felvételt hirdet nyolcosztályos és négyosztályos tagozatára a 2006/2007-es tanévre, olyan jelenleg 4., illetve 8. osztályos keresztény tanuló számára, akiknek mind a magatartásuk, mind a tanulmányi eredményük jó. Kollégiumi elhelyezést tudunk biztosítani.

Jelentkezési lapok a budapesti és a Pest megyei evangélikus lelkesíti hivatalokban, valamint iskolánkban szerezhetők be, valamint letölthetők az iskola honlapjáról ([www.deg.sulinet.hu](http://www.deg.sulinet.hu)) is.

A jelentkezés határideje február 15. Kérjük, a jelentkezési lapokat a gimnázium címére küldjék el (1052 Budapest, Sütő u. 1.), vagy személyesen adják le.

HIRDETÉS

### Mit (kit) hiszünk? – Mit (kit) képviselünk?

A lelkeszek személyes hite és a lelkeszi szolgálat

Északi egyházkerületi lelkeszevangélizációt tartunk január 28-án, szombaton Balassagyarmaton.

PROGRAM

10.00: Nyitóáhitat – D. Szabik Imre püspök

10.45: Csoportos beszélgetések a nap témájáról. Csoportvezetők: Aklanné Balogh Éva, Sándor Frigyes, Sándorné Povaszanyecz Gyöngyi, Réz-Nagy Zoltán

12.00: Közös ebéd

13.00: Ebéd utáni séta, a Palóc Múzeum meglátogatása

14.00: Morzsaszedegetés – a délelőtti beszélgetések közös kiértékelése

15.00: Úrvacsorai istentisztelet a régi és új püspök közös szolgálatával; igehirdető: dr. Fabiny Tamás

Szeretettel várjuk az Északi Egyházkerületben szolgáló lelkeszek jelentkezését. A vendéglátás előkészítése érdekében kérjük a kollégákat, hogy részvételi szándékukat legkésőbb január 21-ig jelezzék az alábbi elérhetőségek valamelyikén. E-mail: [ibartha@lutheran.hu](mailto:ibartha@lutheran.hu); telefon: 20/824-2261 vagy 35/301-580; postacím: Evangélikus Lelkeszi Hivatal, 2660 Balassagyarmat, Kossuth u. 38.

# HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

HIRDETÉS

## Újra Szélrózsza ifjúsági találkozó!

Igen, igen, jön a hatodik Szélrózsza!

Tíz éve volt az első találkozó – ez bizony elég hosszú idő ahhoz, hogy hozzácsokjunk a minket terhelő feladatokhoz, hogy beletanuljunk az elvégzésükbe. Mégis, valamiért – ahogy eddig mindig – most is bizsergető érzéssel tölt el mindannyiunkat az, ahogy lépésről lépésre látjuk élesedni a VI. Szélrózsza ifjúsági találkozó körvonalait. Az elkövetkezendő néhány hónap számunkra sok izgalommal és persze rengeteg munkával fog telni, mert az idén újra lesz Szélrózsza! Helyszíne és időpontja:

Szolnok, tiszaligeti Turisztikai és Szabadidőközpont, július 19–23.

Mi már elkezdtünk dolgozni azért, hogy ti, akik majd eljöttök ide találkozni egymással, igazán jól érezhessétek magatokat, megtaláljátok az érdeklődési körötöknek megfelelő programokat, alkalmakat, megtaláljátok új barátaitokat. Készüljétek hát!

„A SZERVEZŐ TÍZEK”

HIRDETÉS

## Telelés Balatonszárszón február 3–5.

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon szeretettel várja mindazokat, akik szívesen eltöltenének egy nyugodt, csendes, a tél szépségeit kínáló hétvégét a Balaton partján. Reménység szerint addig befagy a tó, és lehetőség lesz korcsolyázásra is.

A hét végi pihenésre február 3-án, pénteken a délutáni órákban várjuk a vendégeket. Péntek vacsorától vasárnap ebédig teljes ellátást nyújtunk a jelentkezőknek, amely felnőtteknek összesen 5900 forintba, 14 év alatti gyermekeknek 4000 forintba kerül (3 éves kor alatt ingyenes).

Jelentkezéseiteket a 20/824-3143-as telefonszámon várjuk január 30-ig.

HIRDETÉS

Szeretettel felhívjuk a figyelmet, hogy január 28-án 10 órától 15 óráig nők világhimnapján előkészítő konferenciát szervezünk a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (Budapest XI., Magyar tudósok krt. 3.). Erre felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül minden olyan érdeklődőt hívunk és várunk, akik gyülekezetükben már tartottak ilyen imaalkalmat, vagy szeretnének az idén bekapcsolódni ebbe a mozgalomba.

Az idei év imanapjának istentiszteletét dél-afrikai asszonyok állították össze Az idők jelei címmel.

Az előkészítő konferencián a téma, valamint az ország ismertetésén túl az istentisztelet megrendezésével kapcsolatosan kaphatnak gyakorlati tanácsokat a résztvevők. Szeretettel várjuk a konferenciára való jelentkezést január 25-ig a következő címen: MEE Női Missziói Szolgálat, 1450 Budapest, Pf. 21, illetve a következő telefonszámokon: 1/483-2261, 20/824-2791.

Deák téri kantatzenés istentisztelet január 15-én, vasárnap 11 órakor. Műsor: Johann Sebastian Bach: Mein Gott, wie lang, ach lange. Közreműködnek: Zádori Mária, Németh Judit, Timothy Bentch, Holló Csaba, valamint a Lutheránia ének- és zenekar. Vezényel: Kamp Salamon.

A pestszentlőrinci jótékonyasági koncert sorozatában Kuzma Levente orgonatestjére kerül sor január 22-én 16 órai kezdettel. Igét hirdet Bence Imre budavári esperes. A belépés díjtalan, önkéntes adományokat gyűjtünk a XVIII. kerületi szemeretlepi református templom építésére. A koncert helyszíne: Budapest XVIII. ker., Kossuth tér 3. Megközelíthető a 3-as metró Határ úti állomásától az 50-es villamossal; a 12. megállónál kell leszállni.

Kiadónk Üllői úti könyvesboltja január 2. és 13. között leltár miatt zárva tart. Január 16-tól újra várjuk kedves vásárlóinkat a szokásos nyitvatartási rend szerint (hétfő–péntek, 9-től 17 óráig). A leltár ideje alatt teljesítjük a sürgős megrendeléseket, illetve kiadványaink megvásárolhatók a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1052 Budapest, Deák tér 4.).

Luther Kiadó

## APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnék. Tel.: 1/340-8016.

„...oltalmam és várom Istenem, akiben bízom...” (Zsolt 91,2) Szeretettel várom komoly, hívó, középkorú úr jelentkezését ismerkedés – reménység szerint később házasság – céljából a szerkesztőség címére. Jelige: Oltalom.

# Új nap – új kegyelem

## Vasárnap

Itt vagyok, itt vagyok! – mondtam a népnek, amely nem hívta segítségül nevemet. Ézs 65,1b (Jn 10,11; Jn 2,1–11; Róm 12,14–8/9–16; Zsolt 44) A választott nép, Izrael nem keresi, nem kérdezi, nem hívja segítségül Urát, a bálványimádásban keres támaszt, ott kutat öröme után, amelytől pedig Istene óva intette (lásd 65,3–4) – hangzik a súlyos próféta szó. Lapozzunk Pál apostol rómaiakhoz írott leveléhez (10,20), ahol Pál a fenti igéből kiindulva a népek megtéréséről, a pogányok felé kitárt isteni karról szól. Íme, az Úr megtalálható a kereső számára! Gyermeke lehetek én is! „Itt vagyok”-ja felhangzik ma is, a templomi istentiszteleten is – ne zárjuk be füllünket, szívünket előtte!

## Hétfő

Ne féljétek az emberek gyalázkodásától, szitkozódásuktól ne rendüljétek meg! Ézs 51,7b (Lk 12,4b; 5Móz 4,5–13; Józ 3,1–17) Isten ítéletet fog mondani az egész világ felett – ő az egész teremtettség Ura. Aki őt kineveti, tagadja, kigúnyolja, bizony az is odakerül ítélőszék elé. Igazsága és szabáditása nem múlik el az idővel. A próféta által megszólított Izrael az igében bátorító, szívet melengető szó kap: „Ne féljétek...” Jézus is lelkére helyezi övének a Hegyi beszédben (5,11), sőt boldogmondással emeli. Gyalázó szó, szitkozódás napjainkban is éri a keresztényiséget. Nem a félelem vagy a visszagyálázkodás, a szóbeli visszavágás a mi utunk. Imádkoznunk kell, még többet és szelíden, de határozottan meg kell vallanunk hitünket.

## Kedd

Tartsatok meg rendelkezéseimet, és teljesítétek azokat! Én, az Úr, szentellek meg titeket. 3Móz 20,8 (Jn 17,17; Mk 2,23–28; Józ 6,1–23) Év elején mindig sok új rendelkezés lát napvilágot. Január első hetei az újra való áttállással szoktak telni. Áfakulcsok, adózás, hitel-felvétel, munkavállalás és így tovább – megannyi új rendelkezés. Mielőtt elvesznénk a részletekben, időben kapjuk a mai igét: legelőször is Isten rendelkezéseit tartjuk szem előtt! Nem bürokratikus útvesztőbe, lelketlen, üres, formai szabályokba kényszerít a mi Atyánk – azt akarja, hogy csak az övéi legyünk. (Szent az, aki vagy ami egészen Istené.) Amit rendel, az életünket, üdvösségünket hordozza.

## Szerda

Az ökor ismeri gazdáját, a számár is urának jászlát, de népem nem ért meg engem. Ézs 1,3 (Jn 8,12; Lk 16,14–17/18; Józ 7,1–26) Alig múlt el karácsony, még szemünk előtt vannak a szép karácsonyi betlehemek: a jászolban fekvő kis Jézus mögött a háttérben ott állnak csendben az állatok. Nem csak „élő díszletek” ők! Fenti igékből kiderül: még egy jámbor kis számár, ökor útján is tud üzenni az Úristen – s hát igen fájó az összehasonlítás... Az oktan állat felismeri gazdáját, akitől táplálékot, ivóvizet, feje fölé fedelet, jó szót kap. Istent nem ismeri, nem érti meg népe. Jézus „saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt” (Jn 1,11). Én meg tettem már?

## Csütörtök

Ne féljétek, legyetek erősek! Zak 8,13b (2Kor 12,12; ApCsel 15,22–31; Józ 8,1–29) Év elején rengeteg jóslatot olvashattunk a lapokban, láthattunk a tévében 2006-ra. Valahogy jót nem szívesen ígérnek – annál több természeti katasztrófát, terrorcselekményt, szeszélyes időjárást, válságokat. Ha valaki ezzel az útravalóval indul el, mélységesen elkeseredik, és félelemében talán ki sem lép a lakásából. Hogy mi jön, azt nem tudhatjuk. De egyvalamit igen: 2006-nak is az az Isten az Ura, aki szeretetét megmutatta Jézusban! Nem „üresen csengő biztatás” a mai ige. Krisztus személye, az ő szava tölti meg tartalommal – ezért, vagyis ómiatta nem kell félnünk, s általa erőnk is lesz az év minden napjára, amennyi kell.

## Péntek

Jézus Krisztus mondja: „Ha valamit kértek tőlem az én nevemben, megteszem.” Jn 14,14 (Zsolt 106,4; Jn 7,1–13; Józ 8,30–35) Tudunk-e „jól”, helyesen kérni? Mert kérni – úgy általában – nagyon is tudunk... De tudunk-e kérni Istennel összhangban, Jézus nevében, ha őt magát nem ismerjük? Ha nem tartjuk meg törvényét, és nem élünk evangéliumából? Ha nem személyes Urunkat imádjuk benne? Hogy tudunk akkor kérni, ha egyáltalán nem is beszélünk vele (vagyis nem imádkozunk)? Tegyük, mert ő megtanít a „jó kérésre”, és ahogy a fenti igében ígéri: meg is adja nekünk mindazt, amit az ő nevében kérünk.

## Szombat

Taníts akaratom teljesítésére, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen az egyenes úton! Zsolt 143,10 (Jn 15,26; 5Móz 33,1–4/7.12–16; Józ 9,1–27) Ma már csak egy gombnyomás, és az autóbán bekapcsolt számítógép megmutatja a helyes utat a vezetőnek: melyik keresztződésnél merre forduljon, hogyan érheti el a legrövidebb úton, gyorsan, egyenesen, kerülők nélkül a célját. Biztonságos így az utazás, van mire támaszkodni. A zsoltaos biznyságtétele nekünk, mai vándoroknak szól: van vezetőnk, biztos, jó, hűséges, áldott vezetőnk az úton! Miért megyünk mégis mindig a magunk feje után? És hogy lehet, hogy Istenünk mégsem vetett még el magától bennünket?

■ KÓHÁTI DOROTTYA

# VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 15-től január 22-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p><b>6.30 / Duna Tv</b> Légy jó mindhalálig (magyar film, 1960) (96')</p> <p><b>11.31 / Bartók rádió</b> Rímcskij-Korsakov: Hópehelyke – szvit (14')</p> <p><b>12.05 / Duna Tv</b> Élő egyház</p> <p><b>13.35 / Duna Tv</b> Nem élhetek muzsikaszó nélkül (magyar játékfilm, 1935)</p> <p><b>15.00 / mtv</b> Örömhír. A református egyház műsora</p> <p><b>16.04 / Kossuth rádió</b> Magyarok szeretetével a cunami földjén (56')</p> <p><b>21.16 / Kossuth rádió</b> Illyés Gyula: Testvérek (1973) Közvetítés a Pécsi Nemzeti Színházról, felvételről</p>	<p><b>11.45 / Petőfi rádió</b> Szimbólumok hétről hétre</p> <p><b>13.30 / Kossuth rádió</b> Erős vár a mi Istenünk! Egyházunk rádiós félórása interjúkkal, lelki útravalóval és missziói percekkel jelentkezik.</p> <p><b>15.20 / Filmmúzeum</b> Az ötödik pecsét (magyar film, 1976) (107')</p> <p><b>16.50 / PAX</b> Ébredés, II. rész (ZMC – 26')</p> <p><b>18.05 / Bartók rádió</b> Hangversenyciklus Mozart kamarazenéjéből</p> <p><b>19.30 / PAX</b> 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral</p> <p>6. rész: Galga völgyi gyülekezetek (ZMC – 27')</p>	<p><b>9.00 / m2</b> Válassz a tudást! Benne: Beszélgetés a reformáció térhódításáról (60')</p> <p><b>13.30 / Kossuth rádió</b> Tanítum lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p><b>15.00 / m2</b> A fekete kolostor lakója. Kuncz Aladár-portré (25')</p> <p><b>15.04 / Kossuth rádió</b> Szóljon hozzá! Hangos recept Hogyan fogjunk okosan? (56')</p> <p><b>15.25 / Filmmúzeum</b> A tanítványok (magyar film) (100')</p> <p><b>16.05 / mtv</b> Hit, nevelés (15')</p> <p><b>21.05 / Kossuth rádió</b> Mesélő krónikák. Két világhírű magyar szerző: Temesvári Pelbárt és Laskai Osvát (30')</p>	<p><b>5.25 / mtv és m2</b> A Hajnali gondolatok mai adásában Blázy Árpád evangélikus lelkészt hallhatjuk.</p> <p><b>11.20 / Kossuth rádió</b> Beszélni nehéz! (15')</p> <p><b>12.30 / Duna Tv</b> Isten kezében (ism.) (26')</p> <p><b>13.30 / Kossuth rádió</b> „Te benned bízunk eleitől fogva...” Református félóra</p> <p><b>15.40 / Bartók rádió</b> Hitélet és történelem. A Debreceni Református Kollégium híres diákjai és tanárai (20')</p> <p><b>21.00 / m2</b> Aranykalyiba (magyar dokumentumfilm, 2003)</p> <p><b>22.00 / Civil rádió</b> Evangélikus félóra Lackner Eszter vezetésével</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p><b>12.30 / Duna Tv</b> Élő egyház (ism.) (26')</p> <p><b>16.50 / PAX</b> Ébredés, 14. rész (ZMC – 29')</p> <p><b>19.30 / PAX</b> 1000 kilométer egyháztörténeti utakon kerékpárral</p> <p>4. rész: Evangéliummal a Ró-naságban (ZMC – 18')</p> <p><b>20.00 / Petőfi rádió</b> Civilek a fogyatékosokért (60')</p> <p><b>22.05 / PAX</b> Az anyaméh gyümölcse jutalom</p> <p>4. rész (ZMC – 50')</p> <p><b>23.00 / Halkmark</b> Bűn és bűnhődés (amerikai–magyar filmdráma, 1998) (86')</p> <p><b>23.04 / Kossuth rádió</b> A zenéről... Mozart kamaramuzsikájáról (56')</p>	<p><b>9.40 / Europa, Europa</b> A pármái kolostor (francia dráma, 1948) (166')</p> <p><b>10.00 / Viasat History</b> Heródes király igaz története (60')</p> <p><b>12.06 / Bartók rádió</b> Elekes Zsuzsa orgonál (60')</p> <p><b>12.25 / Duna Tv</b> Magyarország kincsei – Templomok. Református templom – Drávaiványi (5')</p> <p><b>15.00 / Bartók rádió</b> A kamarazene kedvelőinek (51')</p> <p><b>16.30 / PAX</b> Püspökválasztás. Gáncs Péter evangélikus püspök beiktatási szertartása a békéscsabai templomban (ZMC – 17')</p> <p><b>19.10 / PAX</b> A Deák téri evangélikus múzeum (15')</p>	<p><b>6.03 / Petőfi rádió</b> Pax rádió. Nemcsak adunk, kapunk is tőlük... A fogyatékkal élőkről Sándorné Erdélyi Judit intézményvezető beszél. (27')</p> <p><b>7.00 / Rádió C (FM 88,8)</b> Evangélikus ébresztőműsor Csapó Krisztián és Györe Balázs vezetésével. (60')</p> <p><b>12.05 / Duna Tv</b> Isten kezében. Novotny Zoltán portréja (26')</p> <p><b>13.55 / PAX</b> Vámos Miklós Esterházy Péterrel beszélget</p> <p><b>15.00 / PAX</b> Tigrisszélidítő. Dr. Csernus Imre pszichiáter portréja (91')</p> <p><b>20.25 / RTL Klub</b> Hippolyt (magyar vígjáték, 2000) (90')</p>	<p><b>10.00 / Duna Tv</b> Református istentisztelet közvetítése Pápáról. Igét hirdet ifj. Márkus Mihály. (60')</p> <p><b>11.40 / mtv és m2</b> Evangélikus templomok Nyíregyháza és Pilis Szerkesztő: Nagy László (20')</p> <p><b>12.05 / Duna Tv</b> Magyarország kincsei – Templomok Evangélikus templom – Aszód (5')</p> <p><b>12.10 / Duna Tv</b> Élő egyház (26')</p> <p><b>13.55 / mtv</b> Örömhír. Az evangélikus egyház műsora többek között Döbrentei Gáborra emlékezik, és beszámol az ökumenikus imahétről is. (26')</p>

Következő számunkban:

Január 22. – A magyar kultúra napja

# Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu  
EvÉlet on-line: www.evelet.hu  
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hifo@lutheran.hu), Kendek K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendek@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kendek K. Péter (peter.kendek@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (116 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetesek@evelet.hu címre várjuk.